

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

TV-0020-001/2015.

Az Állami Számvevőszék 2015. második félévi ellenőrzési terve

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az Állami Számvevőszék 2015. második félévi ellenőrzési terve

Jóváhagyom:

Domokos László
ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK elnök
ELNÖK

Budapest, 2015. június

Bevezetés

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) az ellenőrzési tevékenységét az elnök által jóváhagyott ellenőrzési terv alapján végzi, amelyet féléves tervezési ciklusonként hoz nyilvánosságra és juttat el az Országgyűlés részére.

Az ÁSZ – összhangban az Országgyűlés által elfogadott Stratégiájával – küldetésének tekinti, hogy szilárd szakmai alapokon álló, értékteremtő ellenőrzéseivel előmozdítsa a közpénzügyek átláthatóságát, rendezettségét, és ezen keresztül hozzájáruljon a „jó kormányzáshoz”. Ennek megfelelően a teljes ellenőrzési folyamat – az ellenőrzések megtervezésétől, azok végrehajtásán keresztül, az ellenőrzési megállapítások és javaslatok megfogalmazásáig, valamint azok hasznosulásáig – arra irányul, hogy támogassa a közpénzek szabályos, eredményes, hatékony, gazdaságos, elszámoltatható, átlátható felhasználását, a közpénzügyi rendszer fejlesztését, valamint azt, hogy a nemzeti vagyon a lehető legnagyobb biztonságban legyen.

Az ÁSZ Stratégiájában célul tűzte ki az ellenőrzési célokhoz, feladatokhoz illeszkedő módszertani dokumentumok kidolgozását, továbbfejlesztését, valamint a folyamatos, minőségközpontú módszertani fejlesztés fenntartását. A 2015. második félévétől induló ellenőrzések egy részét az ÁSZ már a megújuló ellenőrzési alapelvei szerint folytatja le. Ezen ellenőrzés-szakmai alapelvek megújításakor az ÁSZ a legfőbb ellenőrző intézmények nemzetközi szervezete, az INTOSAI által kifejlesztett – 2013-ban megújított – ellenőrzési alapelveket tekintette irányadónak, amelyek az egész világon közös szakmai alapokra helyezik a közszféra ellenőrzését.

Az ÁSZ ellenőrzés-szakmai módszertanának megújítása *A számvevőszéki ellenőrzés általános alapelvei*, *A megfelelőségi ellenőrzés alapelvei*, valamint *A teljesítmény-ellenőrzés alapelvei* című módszertani dokumentumok bevezetésével veszi kezdetét. A számvevőszéki ellenőrzés alapelvei a nyilvánosság – célzott felhasználók, adófizetők – és az ellenőrzést végzők részére egyaránt szólnak, ezzel is támogatva az ÁSZ tevékenységének átláthatóságát.

Az ÁSZ a *megfelelőségi ellenőrzés* bevezetésével a közpénzfelhasználás szabályszerűségének ellenőrzése területén a jelenleginél is szélesebb körű ellenőrzés-szakmai háttérrel teremt, a *teljesítmény-ellenőrzés* alapelveinek bevezetésével pedig még hatékonyabban tud hozzájárulni a közpénzekkel és a nemzeti vagyonnal való gazdálkodás során az eredményesség, hatékonyság, gazdaságosság és elszámoltathatóság elvének érvényesüléséhez.

Az ellenőrzések témáinak meghatározása, majd az egyes ellenőrzési témákhoz kapcsolódóan a konkrét ellenőrzési helyszínek kiválasztása során az ÁSZ erőforrásai eredményes, hatékony és gazdaságos felhasználására törekszik, ezért a tervezést a témaválasztáshoz szükséges információk folyamatos feldolgozása és elemzés előzi meg. Az ellenőrzések tervezése során felmerült új információk hatására a végleges ellenőrzési célok változhatnak az ellenőrzési tervben foglaltakhoz képest.

Az ellenőrzési terv összeállításakor figyelembe vettük a megelőző időszakban megkezdett, még folyamatban lévő, valamint a törvényi kötelezettségek alapján az adott időszakban végrehajtandó ellenőrzési feladatokat. Az ellenőrzési témák kiválasztásánál hangsúlyt helyeztünk azon területek és szervezetek ellenőrzésére, amelyek tevékenysége hatást gyakorol az államadósság-mutató alakulására, az államháztartási hiányra, valamint az ország versenyképességére.

Kiemelt ellenőrzési feladataink közé tartozik a korábbi évekhez hasonlóan 2015-ben is a költségvetés végrehajtásának ellenőrzése. A hatékony erőforrás-felhasználás érdekében folytatjuk a zárszámadási ellenőrzésre ráépülő ellenőrzéseket. Ilyen ellenőrzési módszerrel kerül sor a Magyar Államkincstár, az egyes adóbeszedési eljárások, az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységek, egyes központi intézmények és az OTKA ellenőrzésére. Ez utóbbi ellenőrzésével az ÁSZ folytatja a kutatás-fejlesztésre fordított közpénzek felhasználása szabályszerűségének, átláthatóságának értékelését. A tudományos kutatásokra elköltött közpénzek ellenőrzése egyben rávilágíthat az ellenőrzött szervezetek felkészültségére az európai uniós források befogadásához kapcsolódóan.

A Magyar Államkincstár hatósági tevékenysége az állampolgárok széles körét érinti, hatósági tevékenységének jogszerűsége rövidtávon hatással van az államigazgatás megítélésére, hosszabb távon növeli az államba vetett bizalmat, ösztönözheti a jogkövető magatartást. Az ÁSZ az „ellenőrök ellenőréként” folytatja le a Kincstár közigazgatási hatósági tevékenységének, valamint központosított illetmény-számfejtési rendszerének ellenőrzését.

Az adóbevételek az államháztartás bevételeiben meghatározó szerepet töltenek be, így 2015-ben az egyes adóbeszedési tevékenységekkel kapcsolatos feladatellátás ellenőrzésével az ÁSZ folytatja a 2014-ben elindított ellenőrzéseit.

A törvényi előírás alapján végrehajtandó ellenőrzések keretében 2015-ben is ellenőrzi az ÁSZ az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységeket, az időközi országgyűlési képviselő-választási kampányokra fordított pénzeszközök elszámolását, a Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek 2015. évi megosztásáról szóló önkormányzati rendeletet, valamint a költségvetési támogatásban részesülő pártok, továbbá a pártalapítványok gazdálkodása törvényességét.

Az ÁSZ stratégiai célkitűzése, hogy a törvényi előírások alapján, illetve törvény szerinti gyakorisággal végzett ellenőrzésekkel le nem kötött erőforrásait az államháztartás komplex folyamatainak átláthatósága érdekében rendszerszemléletű, holisztikus megközelítésű ellenőrzésekre összpontosítsa. Hangsúlyt fektet az egymásra épülő, kapcsolódó ellenőrzésekre, mivel az államháztartás egy-egy kulcsfontosságú területének több szempontból történő megvilágításával tanácsadó tevékenysége keretében hozzá tud járulni a jó kormányzáshoz.

Az informatika fejlődésével együtt előtérbe kerülnek az adatnyilvántartások biztonságos kezelésének, az adatok magas szintű védelmének, az ebből adódó kockázatok csökkentésének kérdései. E témakörben az ÁSZ az EUROSAI IT Munkacsoporttal való együttműködés keretében egy nemzetközi párhuzamos ellenőrzés előkészítését kezdi meg, amelynek célja az adatvédelem aktuális helyzetéről átfogó értékelés készítése az Országgyűlés és az állampolgárok számára, valamint figyelemfelhívás a fejlesztendő területekre vonatkozóan.

2015. II. félévében a horvát és macedón számvevőszékekkel közös ellenőrzés keretében az ÁSZ ellenőrzi a turizmusfejlesztési intézkedések kitűzött célokhoz való hozzájárulását is.

Ellenőrzési tapasztalataink alapján több szervezet gazdálkodása, közpénzfelhasználása bizonyult kockázatosnak. Témacsoportos ellenőrzéseinkkel egy-egy témában az államháztartás különböző részterületein, valamint az azon kívüli szervezetekre kiterjedően is tudunk hatékony ellenőrzést végezni. Témacsoportos ellenőrzés keretében ellenőrizzük a 2015. második félévi ellenőrzési tervünk alapján a központi alrendszer intézményeit, egyes államháztartásból támogatásban részesült szervezeteket, az állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezeteket, valamint az önkormányzatokat – különös tekintettel azok belső kontrollrendszere kialakítására és egyes kontrolltevékenységére – és az önkormányzati többségi tulajdonban álló gazdasági társaságokat. Témacsoportos ellenőrzésként folytatjuk le továbbá a köztisztviselők, valamint a megyei hatókörű városi múzeumok gazdálkodásának ellenőrzését is. Ugyanazon témában és szervezeti körre vonatkozóan, a gördülő tervezési elveket érvényesítve, aktualizált ellenőrzési programok alapján folytatunk ellenőrzéseket.

A témacsoportos ellenőrzések egyes témákhoz illeszkedő, de speciális fókuszterületeket kezelő moduláris programrészekkel egészülhetnek ki. Ilyen moduláris programrész alapján ellenőrizzük az önkormányzati többségi tulajdonban álló, valamint az állami tulajdonban lévő gazdasági társaságok gazdálkodásának a kormányzati szektor hiányára és az államadósságra befolyással bíró elemeit. Moduláris programrészrel végezzük a központi alrendszer intézményei által a gazdálkodás folyamatában kialakított eredményességi, hatékonysági és gazdaságossági követelmények, valamint az azok érvényesítéséről kiadott vezetői nyilatkozat ellenőrzését is. Egyes önkormányzatok belső kontrollrendszerének ellenőrzése kiegészül külön modul keretében annak értékelésével is, hogy az önkormányzat egyes befektetési döntései és azok végrehajtása, elszámolása megfelelt-e a vonatkozó jogszabályoknak és belső szabályozásoknak, a kialakított kontrollrendszer támogatta-e a szabályszerű feladatellátást. Az irányítói teljesítményértékelési rendszerek kialakítását és működtetését szintén külön modulban ellenőrizzük az önkormányzati többségi tulajdonban álló, valamint az állami tulajdonban lévő gazdasági társaságok, továbbá a központi alrendszer intézményei esetében.

A 2015. második félévben önálló témaként az ÁSZ ellenőrzi a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásait, valamint az államháztartás központi alrendszerének adósságát kezelő rendszert, ezáltal fokozott hangsúlyt helyezve az államadósságot alakító tényezők kontroll alá helyezésére. Ellenőrzi továbbá az államháztartás információs rendszerének és a statisztikai szolgálat működésének megfelelőségét is. Az információs, statisztikai rendszerekben esetlegesen előforduló adatszolgáltatási, adatkezelési anomáliák, adatmegbízhatósági problémák lehetséges hatása számottevő a közpénzekkel való megfelelő gazdálkodást, az államháztartási és a magyar gazdaságról bemutatott adatok hitelességét tekintve.

A kvótaértékesítésből befolyó bevételnek és felhasználásának jelentős társadalmi haszna van, mert hozzájárul a lakossági és lakóközösségi energiahatékonysági, épületenergetikai, és energiatakarékosági beruházások ösztönzéséhez, így a klímavédelmi célok teljesüléséhez, ezért tervezi az ÁSZ 2015. második félévében ellenőrizni a szén-dioxid kvótákkal való gazdálkodást.

Az ÁSZ – a számvevőszéki törvény alapján - utóellenőrzés keretében ellenőrizheti az intézkedési tervben foglaltak megvalósítását, mely hozzájárul ahhoz, hogy az ÁSZ ellenőrzéseivel valódi változást érjen el a közpénzügyek rendezettsége tekintetében. Az utóellenőrzések ütemezett végrehajtása is jól mutatja, hogy végleg lezárult a következmények nélküli ellenőrzések időszaka. Az ÁSZ 2015. második félévében is számos utóellenőrzés végrehajtását tervezi.

A közpénzekkel való hatékony és fegyelmezett gazdálkodás elősegítése érdekében az ÁSZ önkéntes öntesztekkel támogatja a közpénzt használó szervezetek, intézmények működésének szabályozottságát, szabályszerűségét. Az öntesztok kitöltése révén a központi költségvetési intézmények, az önkormányzatok, a nemzetiségi önkormányzatok és az egyházi intézmények értékelhetik saját tevékenységüket, felkészülhetnek egy esetleges számvevőszéki ellenőrzésre.

Az ÁSZ stratégiai célkitűzéseivel összhangban továbbra is támogatja az integritás alapú, átlátható és elszámoltatható közpénzfelhasználás megteremtését. Az integritás kultúra hozzájárul a szervezetek védettségéhez a korrupciós kitétséggel szemben, valamint annak megelőzése is irányítottabbá válik. Ellenőrzéseink során az ellenőrzöttek korrupcióval szembeni veszélyeztetettségének csökkentése érdekében a szervezetek adatszolgáltatása alapján értékeljük az integritási szemlélet érvényesülését a gazdálkodási folyamatokban.

Az ÁSZ ellenőrzéseivel szemben alapvető elvárás a magas fokú társadalmi hasznosulás, vagyis, hogy az ÁSZ olyan témákban és azokon a területeken végezzen ellenőrzést, ahol arra valóban szükség van, továbbá stratégiai célkitűzése, hogy közreműködjön a korrupciós kockázatok és a korrupció elleni fellépés hatékony és eredményes eszközeinek beazonosításában, alkalmazásában, továbbá használatuk elterjesztésében, az integritás alapú közigazgatási kultúra kialakításában. Kiemelt figyelmet fordít a külső jelzések (pl. Országgyűlés, média, közérdekű bejelentések) alapján magas kockázatúnak ítélt, aktuálisan felmerülő témákra, amelyeket folyamatosan beépít ellenőrzései közé.

Az Állami Számvevőszék mint társadalmilag felelős intézmény az Alaptörvényben rögzített függetlensége szerint csak a törvényeknek és az Országgyűlésnek van alárendelve, tevékenységét nyilvános ellenőrzési terve alapján stabilan és átláthatóan végzi, ellenőrzési megállapításait pedig jelentésekbe foglalva hozza nyilvánosságra.

Meggyőződésünk, hogy szakmai elkötelezettségünk megtartása mellett ellenőrzéseink végrehajtásával alkotó módon segítjük a rend megteremtését a közpénzügyekben, hozzájárulunk a jól irányított állam működéséhez.

TÉMAJEGYZÉK

(tartalomjegyzék témasorszám alapján)

1. *Erdőgazdaságok* – Az állami tulajdonban álló erdőgazdasági társaságok vagyongazdálkodási tevékenységének ellenőrzése (a 2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
2. Az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése (a 2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
3. *A Magyar Államkincstár ellenőrzése* – A Magyar Államkincstár közigazgatási hatósági tevékenységének, valamint központosított illetmény-számfejtési rendszerének ellenőrzése (a 2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
4. Az Országos Tudományos Kutatási Alprogramok ellenőrzése (a 2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
5. *A fővárosi közösségi közlekedés ellenőrzése* – A fővárosi közösségi közlekedés intézményi átalakításának, a Budapesti Közlekedési Központ (BKK Zrt.) létrehozásának, működése szabályszerűségének ellenőrzése (a 2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
6. *Adóbeszedési eljárások ellenőrzése* – Egyes adóbeszedési tevékenységekkel kapcsolatos feladatellátás szabályszerűségének ellenőrzése (a 2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
7. *Az adatvédelem ellenőrzése* – Az adatvédelem hazai keretrendszerének és egyes kiemelt adatnyilvántartások ellenőrzése nemzetközi együttműködés keretében (a 2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
8. *Önkormányzatok belső kontrollrendszere* – Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának és működtetésének ellenőrzése (negyedik szakasz, a 2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
9. *A helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodása* – A helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodási keretei és az önkormányzati működés feltételei, települési önkormányzat általi kialakításának és biztosításának ellenőrzése (harmadik szakasz, a 2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
10. Az önkormányzatok pénzügyi és vagyongazdálkodása megfelelőségének ellenőrzése (második szakasz, a 2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
11. *Az önkormányzatok belső kontrollrendszere* – Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának, egyes kontrolltevékenységek és a belső ellenőrzés működésének ellenőrzése (rövidített program, a 2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
12. Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodása megfelelőségének ellenőrzése (egyszerűsített pénzügyi modul, a 2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
13. *Az önkormányzatok gazdasági társaságai* – Az önkormányzatok többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok közfeladat ellátását érintő gazdálkodási tevékenysége szabályszerűségének ellenőrzése (második szakasz, a 2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)

14. Az állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyonmegőrzési és gazdálkodási tevékenységének ellenőrzése (második szakasz, a 2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
15. A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése (második szakasz, a 2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
16. Köztestületek ellenőrzése
17. Megyei hatókörű városi múzeumok ellenőrzése
18. *Nem állami humánszolgáltatók ellenőrzése* – A humánszolgáltatást nyújtó államháztartáson kívüli szociális és köznevelési intézmények, szolgáltatók fenntartói központi költségvetésből kapott támogatásai felhasználásának ellenőrzése
19. Az államháztartás információs rendszere, valamint a hivatalos statisztikai szolgálat működésének ellenőrzése
20. *Önkormányzati adósságrendezés ellenőrzése* – A helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásának ellenőrzése
21. A Magyar Nemzeti Bank működése szabályszerűségének ellenőrzése
22. Az államháztartás központi alrendszerének adósságát kezelő rendszer ellenőrzése
23. *Szén-dioxid kvóta ellenőrzése* – Szén-dioxid kvóttal való gazdálkodás ellenőrzése
24. Közös ellenőrzéssel a versenyképes tudás jobb hasznosulásáért – a diplomás pályakövetés jó gyakorlatainak feltárása
25. A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése (harmadik szakasz)
26. *Önkormányzatok belső kontrollrendszere* – Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának és működtetésének ellenőrzése (ötödik szakasz)
27. Utóellenőrzések
28. A turizmusfejlesztési intézkedések hatékonyságának összehangolt ellenőrzése (párhuzamos ellenőrzés a horvát és a macedón számvevőszékkel)

TÖRVÉNY SZERINT ÉVES, KÉTÉVES GYAKORISÁGGAL ELVÉGZENDŐ ÉS EGYÉB ESEMÉNYHEZ KÖTÖTT ELLENŐRZÉSEK

29. *2014. évi zárszámadás* – Magyarország 2014. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése (2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
30. Az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységek ellenőrzése (2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
31. Az időközi választásokra fordított pénzeszközök felhasználásának ellenőrzése (2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)
32. *Kampánypénzek ellenőrzése* – Az időközi országgyűlési képviselő-választási kampányokra fordított pénzeszközök elszámolásának ellenőrzése (2015. I. félévi ellenőrzési terv szerinti folyamatban lévő feladat)

33. A költségvetési támogatásban részesülő pártok 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
 - 33/1 A Magyar Szocialista Párt 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
 - 33/2 A Jobbik Magyarországért Mozgalom 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
 - 33/3 A Lehet Más a Politika 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
 - 33/4 A Demokratikus Koalíció 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
 - 33/5 Az Együtt – Korszakváltók Pártja 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
 - 33/6 A Magyar Liberális Párt 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
 - 33/7 A Párbeszéd Magyarországért Párt 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
34. A költségvetési támogatásban részesülő pártalapítványok 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
 - 34/1 A Táncsics Mihály Alapítvány 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
 - 34/2 A Gyarapodó Magyarországért Alapítvány 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
 - 34/3 Az Ökopolisz Alapítvány 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
35. A Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek 2015. évi megosztásáról szóló önkormányzati rendelet felülvizsgálata

I.

2015. MÁSODIK FÉLÉVI ELLENŐRZÉSEK

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

ERDŐGAZDASÁGOK

Az állami tulajdonban álló erdőgazdasági társaságok vagyongazdálkodási tevékenységének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy az állami tulajdonú erdőgazdasági társaságok vagyongazdálkodása, vagyonérték-megőrző és vagyongyarapítási tevékenysége, valamint ennek szervezeti keretei megfeleltek-e a jogszabályok és a belső szabályzatok előírásainak, valamint a kezelt vagyonelemek sajátosságaiból adódó követelményeknek. A vagyongazdálkodás során betartották-e a nemzeti vagyonról szóló törvény 7. §-ában megállapított vagyongazdálkodási alapelveket, valamint az ágazati jogszabályok vagyongazdálkodáshoz kapcsolódó előírásait.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az erdőgazdasági társaságok ellenőrzése az állami tulajdonú vagyon kezelésének éves ellenőrzést szélesebb körűvé teszi, valamint kiegészíti a tulajdonosi joggyakorlók ellenőrzése során feltárt problémákat az erdőgazdasági társaságoknál, mint vagyonekezelőknél feltárt anomáliákkal.

Az ÁSZ jelentéséből a média és az állampolgárok általános képet kaphat Magyarország állami tulajdonban lévő erdőivel való gazdálkodásról, a gazdálkodást, vagyonekezelést végző szervezeti rendszerről, az állami tulajdonban álló erdőgazdasági társaságok feladatellátásához kapcsolódóan feltárt problémákról.

Az ellenőrzés jól hasznosítható – többek között - az állami vagyonnal kapcsolatos országgyűlési törvényhozói munkában is, továbbá hozzájárulhat a tulajdonosi joggyakorlás javításával az állami vagyon megőrzéséhez és fejlesztéséhez. Megállapításaink és javaslataink segítséget nyújthatnak az ellenőrzött szervezetek számára a jogkövető magatartás javításában, a vagyongazdálkodási és a tulajdonosi joggyakorló tevékenység szabályozottságának biztosítása és szabályszerű alkalmazása terén.

Az ellenőrzés biztosíthatja a társadalom részéről kiemelt érdeklődéssel kísért téma objektív bemutatását. Mind a média, mind a közvélemény figyelmébe elsősorban arra irányul, hogy az állami tulajdonú erdőket és az erdők természeti kincseit az állam megfelelően kezeli, védi és gyarapítja-e. Erre az ellenőrzés szakszerű választ adhat.

Témasorszám: 2

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése

- 2/1 A Bolgár Országos Önkormányzat ellenőrzése
- 2/2 Az Országos Roma Önkormányzat ellenőrzése
- 2/3 A Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata ellenőrzése
- 2/4 Az Országos Horvát Önkormányzat ellenőrzése
- 2/5 Az Országos Lengyel Kisebbségi Önkormányzat ellenőrzése
- 2/6 A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata ellenőrzése
- 2/7 A Magyarországi Románok Országos Önkormányzata ellenőrzése
- 2/8 A Szerb Országos Önkormányzat ellenőrzése
- 2/9 Az Országos Szlovák Önkormányzat ellenőrzése
- 2/10 Az Országos Szlovén Önkormányzat ellenőrzése

Az ellenőrzések célja: annak értékelése, hogy az országos nemzetiségi önkormányzat gazdálkodása, a belső kontrollrendszer kialakítása és működése, az államháztartásból nyújtott támogatás, illetve az államháztartásból meghatározott célra ingyenesen juttatott vagyon felhasználása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történt-e; az önkormányzat a nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt feladat- és hatásköröket ellátta-e; intézkedett-e az ÁSZ által a 2008-2010. évek között végzett ellenőrzések javaslatainak végrehajtásáról.

Az ellenőrzések indokltsága és várható eredménye: A helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának, a részükre juttatott költségvetési támogatások felhasználásának ellenőrzését az ÁSZ 2012-ben indította el. Az ÁSZ ellenőrzési feladata, a működést, gazdálkodást befolyásoló lényeges jogszabályi változások, a közpénzfelhasználás nagyságrendje, valamint a nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzési lefedettségének biztosítása (a helyi nemzetiségi önkormányzatokon túl az országos is) együttesen indokolják a számvevőszéki ellenőrzést. Az ellenőrzés indokltságát támasztja alá, hogy a megváltozott – társadalmi szervezetek gazdálkodásához képest jelentősen eltérő – jogszabályi környezetben még nem ellenőriztük 12 nemzetiségi önkormányzat költségvetési gazdálkodását, belső kontrollrendszerének kialakítását és működését. Az országos nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzésével biztosítjuk a közpénzfelhasználás minél szélesebb körének ellenőrzését, és ennek során azonos szempontok szerint értékeljük az egyes önkormányzatok gazdálkodási tevékenységét.

Az ellenőrzés eredményeként nemcsak az ellenőrzött szerv gazdálkodása javulhat, hanem átfogó képet kaphatunk az önkormányzati alrendszerbe tartozó országos nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának hiányosságairól, de a jó gyakorlatokról is. Az ellenőrzés hozadékát képezi az előző ÁSZ ellenőrzés javaslatai hasznosulásának értékelése. Mind a 13 nemzetiségi önkormányzat ellenőrzésével teljes körűen megvalósul az országos nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzése a megváltozott jogszabályi környezetben. Az ellenőrzés tapasztalatai alapján a jogszabályi ellentmondások, hiányosságok feltárásával, azok megszüntetésére vonatkozó javaslatokkal segíthetjük az Országgyűlés munkáját. Az ellenőrzéssel lehetővé tesszük, hogy az országos önkormányzatok gazdálkodásáról, működéséről a társadalom objektív képet alkothasson.

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

A MAGYAR ÁLLAMKINCSTÁR ELLENŐRZÉSE

A Magyar Államkincstár közigazgatási hatósági tevékenységének, valamint központosított illetmény-számfejtési rendszerének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy a Kincstár hatósági tevékenységének ellátása szabályozott és szabályszerű volt-e; megelőzték-e, illetve feltárták-e a jogosulatlan kifizetéseket, azok visszafizetéséről, beszedéséről intézkedtek-e; szabályszerűen alakították-e ki és működtették-e a jogorvoslati és panaszkezelési rendszereket; tettek-e intézkedéseket a korrupciós kockázat csökkentése érdekében; a központosított illetmény-számfejtési rendszer kialakítása és működtetése megfelelt-e az előírásoknak és az adatbiztonsági követelményeknek.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A közigazgatási eljárásról szóló törvény alapelveként fogalmazza meg, hogy a közigazgatási hatóság hatásköre gyakorlása során a szakszerűség, az egyszerűség és az ügyféllel való együttműködés követelményeinek megfelelően köteles eljárni. A Kincstár hatósági tevékenysége kiterjed az ügyfelek széles körére, felöleli a lakosságot és a közszférát egyaránt.

Az ellenőrzéssel képet kaphatunk arról, hogy a Kincstár hatósági feladatellátása szabályozott-e, eljárásait jogszerűen folytatja-e le, a Kincstár területi szervezetei által folytatott eljárások egységesek-e, a korrupciós kockázatokat kezeli-e. Az ellenőrzés a Kincstár hatósági tevékenységének értékelésével, a jogszabályi és a belső szabályozás esetleges hiányosságainak, valamint az alkalmazott nem szabályszerű eljárás feltárásával és a jó gyakorlatok bemutatásával, a fejlesztendő területek megjelölésével kíván hozzájárulni a szabályszerűbb, tervszerűbb és átláthatóbb feladatellátás elősegítéséhez.

A Kincstár hatósági tevékenységének jogszerűsége rövidtávon hatással van az államigazgatás megítélésére, hosszabb távon növeli az államba vetett bizalmat, ösztönözheti a jogkövető magatartást. Az ellenőrzés megállapításaival, javaslataival hozzájárulhat a működés szabályozottságában esetlegesen fellépő hiányosságok kiküszöböléséhez, a Kincstár hatósági tevékenysége állampolgárbarátabbá tételéhez.

A központosított illetmény-számfejtési rendszer értékelésével képet kapunk kialakításának és működésének jogszabályi megfeleléséről, az adatbiztonsági követelmények érvényesüléséről.

Témasorszám: 4

Az ellenőrzés típusa: megfelelősségi ellenőrzés

Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy biztosított volt-e az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA) stratégia, a kormányzati stratégiai tervdokumentumok és a támogatási célok összhangja; biztosított volt-e a támogatások felhasználásának, az elért kutatási eredményeknek a nyomon követése, mérése és értékelése, valamint az értékelés figyelembe vétele a stratégia tervezés során; az OTKA fejezeti kezelésű előirányzatának tervezése, felhasználása és az arról történő beszámolás szabályszerű volt-e; a pályáztatási rendszerbe épített kontrollok biztosították-e a támogatások szabályszerű felhasználását; a szervezeti átalakítások során az átadás-átvételi eljárások szabályszerűen történtek-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az alapkutatások hozzájárulnak a nemzeti tudásbázis bővítéséhez, erősítik a színvonalas felsőoktatást és fékezhetik a kutatók elvándorlását. Az alapkutatások gazdasági és társadalmi hasznosulásának érdekében fontos, hogy az állami támogatások felhasználása szabályszerű és átlátható legyen, amely hosszabb távon valós eredményeket generálhat, hozzájárulva a gazdasági növekedéshez. Az OTKA ellenőrzése illeszkedik azoknak az ellenőrzéseknek a sorába, amelyek a kutatás-fejlesztésre fordított közpénzek felhasználásának szabályszerűségéről, átláthatóságáról mondanak véleményt (VM kutatóintézeteinek ellenőrzése, MTA egyes kutatóközpontjainak ellenőrzése, Nemzeti Innovációs Hivatal ellenőrzése).

Az ellenőrzés eredményeképp képet kapunk arról, hogy a Magyarországon végzett alapkutatások legjelentősebb támogatási forrásaként működő OTKA szakmai kezelése, pályázati rendszere biztosítja-e a legkiemelkedőbb kutatások, illetve az azokhoz szükséges feltételek szabályszerű támogatását, az eredményes közpénz felhasználást. Az ellenőrzés eredményei hozzájárulnak az új intézményrendszer szabályszerű működésének kialakításához. Az ÁSZ ellenőrzése rávilágíthat a szabályozásból eredő esetleges problémákra, ezáltal hozzájárulhat a jelenleg átalakuló kutatás-fejlesztési, tudomány-politikai vonatkozású szabályozások fejlesztéséhez. A támogatások eredményes felhasználásának értékelésével kapcsolatos ellenőrzési tapasztalatok hozzájárulhatnak egy megfelelő, jól működő mérési, értékelési rendszer kiépítéséhez az új intézményi keretek között. A szabályszerűségi hibák, kontrollhiányosságok feltárásával az ÁSZ ellenőrzése hozzájárulhat az OTKA programok szakmai kezelésének és a kapcsolódó pénzügyi folyamatoknak a javításához, ezáltal a támogatások jobb hasznosulásához.

Az ÁSZ a támogatási rendszer értékelésével képet adhat a társadalom számára arról, hogy az alapkutatásra fordított közpénzek felhasználása hogyan történik, ezen belül hozzájárul az OTKA szerepének és működésének jobb megértéséhez.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A FŐVÁROSI KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS ELLENŐRZÉSE

A fővárosi közösségi közlekedés intézményi átalakításának, a Budapesti Közlekedési Központ (BKK Zrt.) létrehozásának és működése szabályszerűségének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a Fővárosi Önkormányzat a jogszabályi előírások figyelembevételével döntött-e a közösségi közlekedés intézményrendszerének átalakításáról, a közfeladat megszervezéséről és annak finanszírozásáról; a főváros szabályszerűen alakította-e ki és gyakorolta-e tulajdonosi jogait; a közfeladatot ellátó BKK Zrt. működése, gazdálkodási és ezen belül vagyongazdálkodási tevékenysége megfelelt-e a jogszabályi és szerződésben foglalt előírásoknak; a Fővárosi Önkormányzat és a BKK Zrt. a közlekedésfejlesztési nagyberuházások előkészítésével kapcsolatos feladatait szabályszerűen látta-e el; valamint hasznosították-e a BKV Zrt. működésének ellenőrzéséről készült korábbi ÁSZ jelentés javaslatait.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A fővárosi közösségi közlekedési rendszer működtetésében az állam jelentős szerepet vállal: 2010 és 2012 között évenként 32,2 milliárd Ft, illetve a 2013. évi 10,0 milliárd Ft támogatáson felül 2011-2013. években összesen 41,3 milliárd Ft rendkívüli támogatást is biztosított, valamint a BKV Zrt. adósságállományának konszolidációja során adott fővárosi készfizető kezesség mögött 67,7 milliárd Ft összegű mögöttes állami garancia áll. A nem tervezett állami támogatások, illetve a garanciavállalással kapcsolatos potenciális költségvetési kiadások befolyásolhatják az államháztartási hiányt, és így közvetett módon hatást gyakorolnak az államadóságra.

Az ellenőrzés hasznosulásaként képet kapunk a fővárosi közösségi közlekedés 2010. évi intézményi átalakításának, a BKK Zrt. létrehozásának és működésének, a tervezett közlekedésfejlesztési nagyberuházások előkészítésével kapcsolatos feladatellátásnak a szabályosságáról, az önkormányzati (nemzeti) vagyonnal való felelős, értékmegőrző gazdálkodás érvényesüléséről, a tulajdonosi és a belső ellenőrzésnek a társaság szabályos gazdálkodásához való hozzájárulásáról.

Megállapításaink, következtetéseink alapul szolgálnak a fővárosi közösségi közlekedés 2010. évi intézményi átalakításának, a BKK Zrt. szerepének és működésének értékeléséhez, az esetleges jogszabályi változtatások kezdeményezéséhez. Budapest Főváros Önkormányzatának segítséget nyújthatnak a fővárosi közösségi közlekedés 2010. évi intézményi átalakítása, valamint a tervezett beruházások előkészítése szabályosságának megítéléséhez, a BKK Zrt. működésének értékeléséhez. Ellenőrzésünk hozadékát jelentheti továbbá az állami szerepvállalással járó kockázatokra történő figyelemfelhívás, továbbá a társadalom számára jelzi, hogy közpénz ezen a területen sem maradhat ellenőrizetlenül.

Témasorszám: 6

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

ADÓBESZEDÉSI ELJÁRÁSOK ELLENŐRZÉSE

Egyes adóbeszedési tevékenységekkel kapcsolatos feladatellátás szabályszerűségének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a NAV személyi jövedelemadóval kapcsolatos egyes tevékenységei szabályozottak és szabályszerűek volt-e; a feladatok szabályszerű ellátását biztosító belső kontrollok kiépítése és működtetése a jogszabályoknak és egyéb szabályozó eszközöknek megfelelt-e; a NAV a magánszemélyek jövedelmének a kettős adóztatása elkerülésével kapcsolatos feladatait a nemzetközi egyezmények és a hatályos hazai jogszabályok előírásai figyelembe vételével, szabályszerűen látta-e el; a kamatjövedelmekből a kifizetők által levont adó teljes körű realizálása érdekében kiépítettek és működtettek-e adatszolgáltatási, ellenőrzési és nyomon követési rendszert.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az adóhatóság feladatellátását érintő ellenőrzéseit az ÁSZ szisztematikus terv szerint végzi. Az államháztartásnak az általános forgalmi adót követően a legnagyobb összegű bevétele a személyi jövedelemadóból származik. A személyi jövedelemadó rendszer több millió adóalanyt érint. Az adóbevallást és az ehhez kapcsolódó kontroll adatszolgáltatásokat évente kell teljesíteni, ebből adódóan azok feldolgozása és ellenőrzése a NAV részéről rövid idő alatt nagy mennyiségű feladat elvégzését teszi szükségessé. A személyi jövedelemadó bevallási és visszaigénylési rendszerét átfogóan utoljára 2004-ben értékelte az ÁSZ. Az állami adóhatóság kamatjövedelmek utáni adóból származó bevételek beszedése érdekében tett intézkedéseinek értékelésére célzottan még nem került sor. Nem rendelkezünk információval arra vonatkozóan sem, hogy a NAV adóztatási feladatainak ellátása során a kettős adóztatás elkerülését célzó nemzetközi egyezmények figyelembevételével jár-e el.

A közpénzeket felhasználó és a költségvetési bevételek legmeghatározóbb részének biztosításáért felelős NAV feladatellátásának szabályszerűségére vonatkozó megállapításaink segítséget nyújthatnak az Országgyűlés törvényhozói munkájában, hozzájárulhatnak az irányítói tevékenység ellátásához, erősítéséhez. Az ellenőrzés során feltárt hiányosságok és kockázatok hozzájárulhatnak a „jó gyakorlatok” terjesztéséhez. Az ellenőrzés biztosítja a társadalom részéről kiemelt érdeklődéssel kísért téma objektív bemutatását. Az ÁSZ nyilvános jelentése segítségével a társadalom átfogó képet alkothat arról, hogy az állami adóhatóság tevékenysége, a személyi jövedelemadó bevallások feldolgozása, ellenőrzési rendszere elősegíti-e a személyi jövedelemadóból, és ezen belül kiemelten a kamatadóból származó költségvetési bevételek teljes körű realizálását, amely növelheti a társadalom és a gazdasági szereplők ÁSZ ellenőrző tevékenységével szembeni bizalmát.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

AZ ADATVÉDELEM ELLENŐRZÉSE

Az adatvédelem hazai keretrendszerének és egyes kiemelt adatnyilvántartások ellenőrzése nemzetközi együttműködés keretében

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy megvalósult-e az adatvédelem hazai keretrendszere, és az ellenőrzésre kiválasztott adatfeldolgozó szervezetek megfelelően alkalmazzák-e a biztonságos adatkezelésre, az adatkezelések kiszervezésére és különösen a személyes adatok és a nemzeti adatvagyon védelmére irányuló előírásokat.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A közigazgatási szervezetek kezelik az ország legnagyobb és legjelentősebb adatnyilvántartásait (polgárok személyi és lakcím adatai, cégnyilvántartás, egészségügyi- és nyugdíjnyilvántartás stb.). Ezen adatnyilvántartások biztonságos és folyamatos működése, az adatok magas szintű védelme nélkülözhetetlen a mind a közigazgatás, mind a gazdaság folyamatos működtetéséhez.

Az adatvédelem kérdésére az európai, és így a magyar közvélemény is általában érzékenyen reagál. Az ellenőrzés várható eredménye, hogy átfogó értékelést ad az Országgyűlés és az állampolgárok számára a magyar adatvédelem aktuális helyzetéről, és rámutat azokra a pontokra, ahol a kontrollok fejlesztése szükséges a jogszabályokban elvárt adatvédelmi szint eléréséhez. Az ÁSZ az ellenőrzéssel felhívja a figyelmet arra, hogy az átláthatóságra való törekvés, mint fő cél mellett az államnak mindig figyelemmel kell lennie az adatokkal való felelős gazdálkodásra, a közszféra, az állampolgárok és vállalkozások adatainak védelmére.

Az adatvédelem ellenőrzése az EUROSAT IT Munkacsoporttal való együttműködés keretében végzett párhuzamos ellenőrzés az adatvédelem aktuális helyzetéről, amely az ÁSZ stratégiájában foglaltak szerint hozzájárul az aktív szerepvállaláshoz a nemzetközi ellenőrzésszakmai közéletben, segíti az adatvédelem fejlődését, illetve támogatja a felelősségteljes, következményekkel járó, a jognak érvényt szerző közigazgatási működést.

Témasorszám: 8

Az ellenőrzés típusa: megfelelőségi ellenőrzés

ÖNKORMÁNYZATOK BELSŐ KONTROLLRENDSZERE

Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának és működtetésének ellenőrzése (negyedik szakasz)

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakítása, továbbá egyes elemeinek működtetése, valamint a belső ellenőrzés működése biztosította-e az önkormányzatnál a közpénzfelhasználás szabályosságát. A belső kontrollrendszer kialakítása és működése erősítette-e az integritás szemlélet érvényesülését. Az ellenőrzés során értékeljük a belső kontrollrendszer kialakításának és működtetésének megfelelőségét. Fennállásuk esetén bemutatjuk azokat a lényeges szabályozási hiányosságokat, amelyek miatt az ellenőrzött kulcskontrollok nem nyújtanak elegendő védelmet a lehetséges hibákkal szemben. Rámutatunk arra, ha a kulcskontrollok valamely hibát nem előznek meg, nem tárnak fel vagy nem javítanak ki, valamint minősítjük működésük megfelelőségét. Értékeljük továbbá, hogy az adott önkormányzat biztosítja-e a belső ellenőrzés jogszabályi előírásoknak megfelelő működését.

Egyes, kockázatelemzéssel kiválasztott önkormányzatok ellenőrzése kiegészül külön modul keretében annak értékelésével, hogy az önkormányzat egyes befektetési döntései és azok végrehajtása, elszámolása megfelelt-e a vonatkozó jogszabályoknak és belső szabályozásoknak, a kialakított kontrollrendszer támogatta-e a szabályszerű feladatellátást.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az államháztartási rendszer jogi szabályozása 2012. január 1-jétől átalakult. Az államháztartási belső kontrollrendszer elemei és a költségvetési szervek szabályozási, működési kötelezettségei tartalmukat tekintve alapvetően nem változtak, azonban a pénzügyi folyamatokban kulcsszerepet betöltő belső kontrollrendszer módosult.

Az ellenőrzés eredményeképp a törvényalkotás számára következtetést lehet levonni arról, hogy a belső kontrollrendszer kialakítására és működtetésére vonatkozó – jelenlegi, differenciálás nélküli – jogszabályi előírások reális követelményeket támasztanak-e az eltérő adottságú települési önkormányzatok esetében, illetve indokolt-e esetleges jogszabályi módosítás kezdeményezése. Az ellenőrzés az ellenőrzött számára visszajelzést ad a belső kontrollrendszer kialakításában és működésében lévő hiányosságokról, javaslataival hozzájárul azok kiküszöböléséhez, amely csökkentheti a későbbi ellenőrzések gyakoriságát. Az ellenőrzés megállapításait és javaslatait más szervezetek is hasznosíthatják a rendezett gazdálkodási keretek kialakításához.

A korábbi évek ellenőrzési tapasztalatai alapján fennáll a lehetősége annak, hogy a külső és belső kontroll rendszerek nem működtek minden esetben megfelelően, és az önkormányzatok befektetési döntései, továbbá a döntések végrehajtása és számviteli elszámolása nem voltak teljes mértékben szabályszerűek. Magyarország Alaptörvénye az önkormányzatoktól is elvárja a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvének érvényesítését. A nemzeti vagyronról szóló törvény szerint a nemzeti vagyonnal felelős módon, rendeltetésszerűen kell gazdálkodni.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A HELYI NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSA

A helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodási keretei és az önkormányzati működés feltételei, települési önkormányzat általi kialakításának és biztosításának ellenőrzése (harmadik szakasz)

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy a helyi nemzetiségi önkormányzatok működési és gazdálkodási kereteinek kialakítása, az önkormányzati működés feltételeihez, gazdálkodásához kapcsolódóan a települési önkormányzat polgármesteri hivatala kötelező feladatellátása megfelelt-e a jogszabályoknak, továbbá a helyi nemzetiségi önkormányzat működési és gazdálkodási kereteinek kialakítása és működése erősítette-e az integritás szemlélet érvényesülését.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A „helyi nemzetiségi önkormányzatok” gyűjtőfogalom, magában foglalja mind a települési nemzetiségi önkormányzatok, mind pedig a területi nemzetiségi önkormányzatok teljes körét. Gazdálkodásukra és támogatási rendszerükre vonatkozó jogszabályok az utóbbi években jelentős változásokon mentek át. A nemzetiségek helyzete, támogatása mind hazai, mind Európai Unió szinten kiemelt figyelmet kap napjainkban.

Az ellenőrzések eredményeként a törvényalkotás számára következtetést lehet levonni arról, hogy a nemzetiségi önkormányzatok működési, gazdálkodási feltételeinek, a belső kontrollrendszerük, illetve belső ellenőrzési rendszerük székhely települési önkormányzatok hivatalai általi kialakítására és működtetésére vonatkozó – jelenlegi, differenciálás nélküli – jogszabályi előírások reális követelményeket támasztanak-e az eltérő adottságú települési és helyi nemzetiségi önkormányzatok esetében, illetve indokolt-e esetleges jogszabályi módosítás kezdeményezése. Az ellenőrzés az ellenőrzött számára visszajelzést ad működése, gazdálkodása, belső kontrollrendszere és belső ellenőrzése kialakításában és működtetésében lévő hiányosságokról, javaslataival hozzájárul azok kiküszöböléséhez, amely csökkentheti a későbbi ellenőrzések gyakoriságát. Az ellenőrzés megállapításait és javaslatait más szervezetek is hasznosíthatják a rendezett gazdálkodási keretek kialakításához, működtetéséhez. A társadalom számára jelzi, hogy a jelentős számú nemzetiségi önkormányzat gazdálkodása, illetve működéséhez felhasznált közpénz nem maradhat ellenőrizetlenül.

Témasorszám: 10

Az ellenőrzés típusa: megfelelőségi ellenőrzés

Az önkormányzatok pénzügyi és vagyongazdálkodása megfelelőségének ellenőrzése (második szakasz)

Az ellenőrzés célja: az önkormányzat pénzügyi és vagyoni helyzetének, a gazdálkodás szabályosságának megítélése a költségvetési tervezés, a pénzügyi egyensúly megteremtése, az éves költségvetési beszámolás, a vagyongazdálkodás, a vagyon számbavétele, a gazdasági események elszámolása, és a pénzgazdálkodás szabályszerűsége alapján; valamint annak értékelése, hogy kialakított-e az önkormányzat az erőforrásokkal való szabályszerű és hatékony gazdálkodáshoz szükséges követelményeket, megvalósította-e azok számon kérését, ellenőrzését.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az államháztartás önkormányzati alrendszerének közpénz felhasználása, az önkormányzatok által ellátott közfeladatok és önként vállalt feladatok sokrétűsége, valamint a feladatellátáshoz rendelt vagyon nagyságrendje indokolja, hogy az ÁSZ ellenőrzéseket folytasson a pénzügyi és vagyongazdálkodás területén. Az ÁSZ az önkormányzatok ellenőrzését a pénzügyi helyzet megítélésével 2011-ben indította el, és a nagy vagyonnal rendelkező, magas kockázatú önkormányzatok esetében a vagyongazdálkodás ellenőrzésével folytatta. Az elmúlt időszakban az önkormányzati gazdálkodás kockázatai beépítésre kerültek az ellenőrzött önkormányzatok kiválasztási rendszerébe. Az elmúlt 4 év ellenőrzéseinek tapasztalatai megmutatták, hogy továbbra is indokolt az egyrészt elemző, értékelő, a pénzügyi helyzet kockázatát is minősítő, másrészt a pénzügyi és vagyongazdálkodási tevékenység szabályszerűségét értékelő ÁSZ ellenőrzések folytatása.

Ellenőrzéseink hozzájárulnak az önkormányzatok pénzügyi helyzetének pontosabb megítéléséhez azáltal, hogy a pénzügyi helyzetet a vagyoni helyzettel együtt értékeljük, amelyek együttesen határozzák meg az önkormányzatok fejlesztési képességét, és gyakorolnak hatást a feladatellátásra. Feltárjuk az önkormányzati gazdálkodást meghatározó szabályozások összhangjának hiányosságait, a szabályozással nem érintett gazdálkodási területeket, valamint a pénzügyi és vagyongazdálkodás esetleges szabálytalanságait. Beazonosítjuk a pénzügyi egyensúlyi helyzet megbomlásakor a kiváltó okok mellett azok kialakulását is. Bemutatjuk az adósságkonszolidáció önkormányzat általi végrehajtásának szabályszerűségét, az adósságállomány újratermelődésének elkerülése érdekében hozott intézkedéseket. Az ellenőrzés kitér a gazdálkodáshoz kapcsolódó integritás kontrollok meglétének és működésének ellenőrzésére is.

A pénzügyi és vagyongazdálkodás szabályszerűségének ellenőrzése által a megállapításokkal összefüggő javaslatok hasznosítása esetén javul az önkormányzat gazdálkodásának szabályozottsága, valamint a „jó gyakorlatok” terjesztésén keresztül azok az önkormányzatok is átvehetik a pozitív példákat, ahol nem végez ellenőrzést az ÁSZ. Ellenőrzéseink eredményeképpen javaslatokat fogalmazhatunk meg az önkormányzatok pénzügyi egyensúlya fenntartásával kapcsolatos problémák rendszerszemléletű kezelésére, felszámolására.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

AZ ÖNKORMÁNYZATOK BELSŐ KONTROLLRENDSZERE

Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának, egyes kontrolltevékenységek és a belső ellenőrzés működésének ellenőrzése (rövidített program)

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a jogszabályi előírásoknak megfelelően alakították-e ki és működtették-e a belső kontrollrendszert. Az erőforrásokkal való szabályszerű és hatékony gazdálkodáshoz szükséges követelmények érvényesítése, számon kérése, ellenőrzése megtörtént-e az önkormányzatnál. A belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése támogatta-e az integritás szemlélet érvényesülését.

Az ellenőrzés időszakát az ÁSZ kettéosztotta a 2014. október 12-i önkormányzati választásokra való tekintettel (2014. január 1. – 2014. október 12., valamint 2014. október 13. - 2015. április 30.).

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése nélkül nem valósítható meg a közpénzek, a köztulajdon szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználása. A megfelelő belső kontrollrendszer csökkenti a hibák és a szabálytalanságok kockázatát. A végrehajtott ellenőrzések tapasztalatai, a szabályozási háttér változása indokoltá tették egy szűkített, a belső kontrollrendszer lényeges elemeire irányuló ellenőrzés kidolgozását. A kettéosztott ellenőrzési időszak lehetőséget teremt a 2014. október 12-i önkormányzati választásokat megelőző és követő ciklus belső kontrollrendszere működésének elkülönült értékelésére, valamint a változások nyomon követésére.

Az ellenőrzés eredményeként a törvényalkotás számára összegzett tapasztalatok állnak rendelkezésre a belső kontrollrendszer önkormányzati területen való kialakításáról, működtetéséről és hatásairól. Az ellenőrzés a társadalom számára jelzi, hogy közpénz nem maradhat ellenőrizetlenül, az ellenőrzött számára visszajelzést ad a belső kontrollrendszer kialakításában és működésében lévő hiányosságokról, javaslataival hozzájárul azok kiküszöböléséhez. Az ÁSZ ellenőrzés tapasztalatai nem csupán a közvetlenül ellenőrzött önkormányzatokat segíthetik, hanem a „jó gyakorlat” elterjesztésével azok az önkormányzatok is átvehetik a pozitív példákat, ahol nem végez ellenőrzést az ÁSZ.

Az ÁSZ célja, hogy javuljon az ellenőrzött önkormányzatok belső kontrollrendszerének szabályozottsága, működésének megfelelősége, hozzájárulva ezzel az egyensúlyi helyzet fenntarthatóságának biztosításához, azaz az adósság újratermelődésének megakadályozásához.

A közintézmények integritás alapú kultúrájának kialakítása, megerősítése és működése szorosan összefügg a belső kontrollrendszer működésével, ezért az ellenőrzés kiterjed annak értékelésére is, hogy a belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése hogyan hatott az integritás szemlélet érvényesülésére.

Témasorszám: 12

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodása megfeleléségének ellenőrzése (egyszerűsített pénzügyi modul)

Az ellenőrzés célja: az önkormányzatok pénzügyi helyzetének, a gazdálkodás szabályosságának megítélése a költségvetési tervezés, a pénzügyi egyensúly megteremtése, az éves költségvetési beszámolás, a pénzgazdálkodás szabályszerűsége alapján.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ÁSZ az önkormányzatok ellenőrzését a pénzügyi helyzet megítélésével indította el 2011-ben. Az elmúlt négy év ellenőrzéseinek tapasztalatai megmutatták, hogy továbbra is indokolt az egyrészt elemző, értékelő, a pénzügyi helyzet kockázatát is minősítő, másrészt a pénzügyi gazdálkodási tevékenység szabályszerűségét értékelő ÁSZ ellenőrzések folytatása.

Az ellenőrzések összegző értékelése hozzájárul a „jó kormányzáshoz” azzal, hogy rámutat az önkormányzatok gazdálkodásának kockázatos területeire, felhívja a figyelmet az önkormányzati gazdálkodásra vonatkozó jogszabályok lehetséges ellentmondásaira, egyben javaslatot tesz azok módosítására. Az adott önkormányzat vonatkozásában pedig a megállapításokkal összefüggő javaslatok hasznosítása esetén javul az önkormányzat gazdálkodásának szabályozottsága. Az ellenőrzést korlátozó körülményként kell figyelembe venni az önkormányzati feladatok megváltozásával járó hatásokat.

Az ellenőrzés típusa: megfelelési ellenőrzés

AZ ÖNKORMÁNYZATOK GAZDASÁGI TÁRSASÁGAI

Az önkormányzatok többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok közfeladat ellátását érintő gazdálkodási tevékenysége szabályszerűségének ellenőrzése (második szakasz)

Az ellenőrzés célja annak értékelése, hogy az önkormányzat a jogszabályi előírások figyelembevételével döntött-e az ellenőrzésre kerülő közfeladat megszervezéséről; az önkormányzat/tulajdonosi joggyakorló szabályszerűen gyakorolta-e a tulajdonosi jogokat; a gazdasági társaság közfeladat-ellátása bevételeinek, ráfordításainak elszámolása, és vagyongazdálkodási tevékenysége megfelelt-e a jogszabályi, illetve a közszolgáltatási/vagyonkezelési szerződésben foglalt tulajdonosi előírásoknak, azok végrehajtása szabályszerű volt-e; a gazdasági társaság kötelezettségállománya jelent-e kockázatot a működésre, illetve a közfeladat ellátásra; valamint a közfeladatok átláthatósága és elszámoltathatósága érdekében biztosítva volt-e a közszolgáltatás díjának megalapozottsága szabályszerű önköltségszámítással.

Kiegészítő modul ellenőrzési célja annak megítélése, hogy az önkormányzatok többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok gazdálkodásának a kormányzati szektor hiányára és az államadóságra befolyással bíró elemei a jogszabályi előírásoknak megfelelnek-e.

Külön modul keretében elvégezhető annak értékelése is, hogy az irányítói teljesítményértékelési rendszerek kialakítása és működtetése megfelelő volt-e.

Az ellenőrzés eltérő tartalommal és ellenőrzött időszakokkal kerül lefolytatásra, amennyiben azt az egyes területeken beazonosított kockázatok indokolják.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok teljes körű ellenőrzésének lehetőségét az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2011. január 1-jétől hatályos módosítása teremtette meg. A közfeladatot ellátó gazdasági társaságok ellenőrzése kiemelten fontos a vagyon megőrzése, megóvása érdekében, valamint a kormányzati szektor elszámolásaiban megjelenő önkormányzati tulajdonú gazdálkodó szervezetek esetében, amelyekkel szemben alapvető követelmény, hogy gazdálkodásuk, működésük szabályszerű, az általuk szolgáltatott adatok minél megbízhatóbbak legyenek. A közfeladat ellátás költségeinek, ráfordításainak alakulása, színvonala hatással van a lakosság elégedettségére.

Ellenőrzéseink feltárhatják, hogy az önkormányzat közfeladat-ellátási kötelezettségének szabályszerűen tett-e eleget, a feladatellátáshoz rendelt közvagyon működtetését a tulajdonostól elvárható gondossággal szervezte-e meg, a feladatot ellátó gazdasági társaság a közszolgáltatási szerződésben foglaltak betartásával, folyamatosan biztosította-e a közfeladat ellátását. Az ellenőrzés eredményeképp meghatározhatóvá válnak a költségvetési hiányt befolyásoló szervezetek kockázatai, lehetővé válik ezen kockázatok csökkentése. Az ellenőrzés rávilágíthat arra, hogy a gazdasági társaság a közvagyon használatával biztosította-e a szolgáltatás folytatásának feltételeit, az önkormányzat tulajdonosi felügyelete hozzájárult-e a közfeladat szabályszerű ellátásához. A megállapítások alapján megfogalmazott számvevőszéki javaslatok hasznosítása elősegítheti a meglévő hibák megszüntetését. A jó gyakorlatok bemutatásával az ÁSZ hozzájárulhat a követendő megoldások megismertetéséhez, terjesztéséhez.

Témasorszám: 14

Az ellenőrzés típusa: megfelelőségi ellenőrzés

Az állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyongazdálkodási és gazdálkodási tevékenységének ellenőrzése (második szakasz)

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a tulajdonosi jogok gyakorlása szabályszerű volt-e; a gazdálkodó szervezet által ellátott feladat bevételei, ráfordításai elszámolásának, és vagyongazdálkodási tevékenységének szabályozása megfelelt-e a jogszabályi és a tulajdonosi előírásoknak és azok végrehajtása szabályszerű volt-e; biztosítva volt-e a közfeladatok átláthatósága és elszámoltathatósága érdekében a közszolgáltatás díjának megalapozottsága szabályszerű önköltségszámítással; a vagyonváltozást eredményező döntések esetében a tulajdonosi jogok gyakorlója és a gazdálkodó szervezet szabályszerűen jártak-e el, a gazdálkodó szervezet épített-e ki és működtetett-e információs rendszert a szabályszerű vagyongazdálkodás érdekében.

Kiegészítő modul ellenőrzési célja annak megítélése, hogy a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek gazdálkodásának a kormányzati szektor hiányára és az államadósságra befolyással bíró elemei a jogszabályi előírásoknak megfelelnek-e.

Külön modul keretében elvégezhető annak értékelése is, hogy az irányítói teljesítményértékelési rendszerek kialakítása és működtetése megfelelő volt-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az Európai Unióban 1994. év óta hatályos túlzott hiány eljárás mindig kihívást jelentett a tagállamok számára. Kiemelten fontosak a kormányzati szektor elszámolásaiban megjelenő állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek, amelyekkel szemben alapvető követelmény, hogy gazdálkodásuk, működésük szabályszerű, az általuk szolgáltatott adatok minél megbízhatóbbak legyenek.

Az állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek ellenőrzése kiemelten fontos a nemzeti vagyongazdálkodás megőrzése, megóvása érdekében. Gazdálkodásuk jellemzően a közérdeklődés és a média figyelmének középpontjában áll, amihez hozzájárul a gazdálkodásuk körébe tartozó – közvetlen vagy közvetett állami tulajdonú, tehát végső soron a nemzeti vagyongazdálkodás részét képező – vagyongazdálkodás nagysága, illetve az általuk ellátott közszolgáltatások minősége és hatékonysága. A közszolgáltatási árképzés megalapozottsága és az éves elszámoltatás feltételeinek kialakítása a megrendelő és az állami tulajdon ellenőrzése során nagy hangsúlyt kap. A közszolgáltatás árában és annak támogatásában meg kell jelennie az önköltségszámítás szempontjainak, amely biztosítja a működés fenntarthatóságát (eszközpótlást) is.

Az ellenőrzés rámutathat az állami tulajdonú közszolgáltatást végző gazdálkodó szervezetek gazdálkodási tevékenységével, valamint az államháztartásból származó források felhasználásával kapcsolatos jó gyakorlatokra és szabálytalanságokra. Felhívhatja a figyelmet a jogszabályi követelmények teljesítéséhez szükséges feltételek hiányosságaira, hozzájárulhat az államháztartáson kívüli, de (közvetlenül vagy közvetve) állami vagyont használó gazdálkodó szervezetek tevékenységének átláthatóságához. Ellenőrzésünk eredményeképpen javaslatainkkal, megállapításainkkal hozzájárulhatunk a közvagyonnal való gazdálkodás átláthatóságának, elszámoltathatóságának javításához.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése (második szakasz)

Az ellenőrzés célja: annak megítélése, hogy az ellenőrzött intézményre vonatkozó irányító szervei feladatellátás a jogszabályi előírások betartásával történt-e; az intézménynél a belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése szabályszerű volt-e; kialakították-e az erőforrásokkal való szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodáshoz szükséges követelményeket, megvalósították-e azok számonkérését, ellenőrzését; az intézmény pénzügyi és vagyongazdálkodása megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak és belső szabályzatainak; az intézmény átalakításának vagy átszervezésének lebonyolítása szabályszerűen történt-e.

A teljesítmény-ellenőrzés feltételeinek fennállása esetén az ellenőrzés célja annak értékelése is, hogy a gazdálkodás folyamatában a gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi követelmények kialakítása megtörtént-e és azokat működtették-e; a költségvetési szerv belső kontrollrendszerének minőségéről kiadott vezetői nyilatkozatban a költségvetési szerv tevékenységében a hatékonyság, eredményesség, gazdaságosság követelményeinek érvényesítése helytálló volt-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ÁSZ tv. 1. § (3) bekezdése alapján „az Állami Számvevőszék általános hatáskörrel végzi a közpénzekkel és az állami és önkormányzati vagyonnal való felelős gazdálkodás ellenőrzését”, az 5. § (3) bekezdése szerint az ÁSZ ellenőrzi az államháztartásból származó források felhasználását a központi költségvetésből gazdálkodó szervezeteknél, intézményeknél.

A közpénzek felhasználásában meghatározó, központi alrendszerbe tartozó intézmények pénzügyi és vagyongazdálkodási tevékenységük és/vagy feladatellátásuk súlya miatt jelentős hatást gyakorolhatnak a költségvetés egyensúlyának fenntartására. Hatással vannak továbbá az állami vagyonnal való gazdálkodás minőségére, a kormányzati (szak)politikák végrehajtására, illetve közfeladat ellátásuk vonatkozásában az állampolgárok életminőségére, jogaik és kötelezettségeik gyakorlására. Indokolt ezért, hogy az ÁSZ ezen intézmények pénzügyi és vagyongazdálkodását, az esetleges átalakulások szabályszerűségét rendszeresen ellenőrizze több évre kiterjedően.

Az ellenőrzések eredményeként nemcsak az ellenőrzött intézmények gazdálkodása javulhat, hanem átfogó képet kaphatunk a központi alrendszerbe tartozó költségvetési szervek gazdálkodásának hiányosságairól, de a jó gyakorlatokról is. Ellenőrzéseivel, javaslataival és megállapításaival az ÁSZ elősegítheti a költségvetési szervek pénzügyi és vagyongazdálkodása szabályozásának javítását.

Az ellenőrzés eltérő tartalommal és ellenőrzött időszakokkal kerül lefolytatásra, amennyiben azt az egyes területeken beazonosított kockázatok indokolják.

Témasorszám: 16

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

KÖZTESTÜLETEK ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy a köztestület gazdálkodása során betartotta-e a vonatkozó jogszabályi előírásokat, szabályszerűen használta-e fel a közfeladatai ellátására kapott állami támogatásokat, illetve az államháztartásból meghatározott célra ingyenesen juttatott vagyont, a köztestületek szabályszerű működését biztosító ellenőrzési, monitoring és nyilvántartási rendszerek megfelelően működtek-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A köztestületek közfeladatot látnak el, amelyre fokozott közérdeklődés irányul. Társadalmi elvárás a közpénzek értékelvű, rendeltetésszerű felhasználása, a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságának megteremtése, amelyhez az Állami Számvevőszék az államháztartásból nyújtott támogatások ellenőrzésével kíván hozzájárulni.

Az ellenőrzés eredményeképp a törvényalkotás számára tapasztalatok állnak rendelkezésre a köztestületek szabályozásához. Az ellenőrzöttek számára visszajelzést adhat az ellenőrzés a közfeladataik ellátására kapott állami támogatások felhasználásának szabályosságáról, esetleges hiányosságairól, míg a társadalom számára információt szolgáltat a köztestület gazdálkodásáról és a közpénzek felhasználásáról. Az ÁSZ szervezetén belül lehetőség nyílik arra, hogy az intézmény erősítse hozzáadott értéket teremtő tevékenységét és tanácsadó szerepét.

Az ellenőrzés típusa: megfelelősségi ellenőrzés

Megyei hatókörű városi múzeumok ellenőrzése

Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy a megyei múzeumi rendszer átalakítása, az intézményfenntartói rendszerben végbement változások előkészítése és végrehajtása megalapozottan, szabályszerűen történt-e; a megyei hatókörű városi múzeumok és jogelődjeik pénzügyi- és vagyongazdálkodása, a belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése, valamint az intézményfenntartói feladatok ellátása szabályszerűen történt-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A megyei hatókörű városi múzeumok kulturális szempontból meghatározó jelentőségűek mind földrajzi elhelyezkedésüket, mind az ellátott feladatokat, valamint a látogatottságukat tekintve. A megyei hatókörű városi múzeumok jelenlegi körének kialakításában, tulajdonosi és fenntartói szerkezetében rövid idő alatt több jelentős változás történt. Ezen intézmények szakmai besorolásukat tekintve a 2011. évben megyei múzeumként, a 2012. évben megyei múzeumi szervezetként, a 2013. évtől kezdődően megyei hatókörű városi múzeumként működtek. A szakmai besorolások változásait párhuzamosan követték a tulajdonosi, vagyonkezelői, fenntartói szerepekben történt változások, amelyek még nem zárultak le.

Az ellenőrzés – tekintettel a megyei hatókörű városi múzeumokat (és jogelődjeit) rövid időn belül, gyors ütemben ért környezeti (tulajdonosi, fenntartói-szerkezetet érintő) változásokra - javaslatok megfogalmazásával hozzájárul a fenntartás és működtetés feladatainak ellátására vonatkozó megfelelő jogszabályi környezet – jogalkotók által történő – kialakításához. Az ÁSZ ellenőrzés továbbá a gazdálkodási gyakorlat javítását eredményezheti, több intézmény bevonásával átfogó képet ad a megyei hatókörű városi múzeumokat (és jogelődjeiket) jellemző sajátosságokról, jó gyakorlatokról.

Témasorszám: 18

Az ellenőrzés típusa: megfelelőségi ellenőrzés

NEM ÁLLAMI HUMÁNSZOLGÁLTATÓK ELLENŐRZÉSE

A humánszolgáltatást nyújtó államháztartáson kívüli szociális és köznevelési intézmények, szolgáltatók fenntartói központi költségvetésből kapott támogatásai felhasználásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a nem állami, nem önkormányzati szociális és köznevelési intézmények fenntartói központi költségvetésből kapott támogatásainak felhasználása szabályszerű volt-e, a támogatások igénylése, évközi módosítása és év végi elszámolása megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye:

A köznevelési és szociális feladatokat ellátó nem állami fenntartók által igényelhető állami támogatások körét a mindenkori költségvetési törvények határozzák meg. A 2014. évre adható állami támogatásokat a 2014. évi Kvtv. 16. pontja tartalmazza, az érintett támogatások költségvetési törvény szerinti nagyságrendje 2014-ben 223 Mrd Ft volt. A 2013. évben jelentős változások következtek be a normatív finanszírozás rendszerében, amely érintette a nem állami intézményfenntartókat is. Jelen ellenőrzés a finanszírozási rendszerben 2011-2015 között bekövetkezett változásokra, azok közfeladat ellátásra gyakorolt hatására fókuszál a költségvetési támogatásokat felhasználó államháztartáson kívüli szervezeteknél. Az ellenőrzés javaslataival hozzájárulhat az említett rendszerek szabályszerű támogatás felhasználásához, növelheti a társadalmi-gazdasági döntések megfelelőségét, amely a „jó kormányzás” feltétele. Az ellenőrzés indokoltságát az is alátámasztja, hogy az ÁSZ még nem ellenőrizte átfogóan e területet.

A holisztikus megközelítés jegyében jelen ellenőrzés keretében az államháztartáson kívüli szociális és köznevelési tevékenységhez kapcsolódó támogatások felhasználásának megfelelőségét értékeljük az egyedi kockázatelemzés alapján kiválasztott fenntartóknál és intézményeiknél.

Az ellenőrzés típusa: megfelelési ellenőrzés

Az államháztartás információs rendszere, valamint a hivatalos statisztikai szolgálat működésének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy az államháztartási információs rendszer és a hivatalos statisztikai szolgálat kialakítása, működése megfelelt-e a jogszabályi és egyéb (uniós) követelményeknek, valamint az adatok megfelelő előállítását biztosította-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az európai uniós és nemzeti kormányzati döntéshozatalban és végrehajtásban a statisztikai adatoknak a közvetlenebb és szélesebb körű hasznosításának igénye egyre erősebb. Az utóbbi években az Unióban a statisztikai adatszolgáltatás fokozott figyelmet kapott. Ez abba a törekvésbe illeszkedett, amelynek célja, hogy az Európai Bizottságnak a tagállami költségvetésekre jobb rálátása legyen. A statisztikai rendszerrel együtt jár az államháztartási információs rendszer minőségének kérdése is, mert az állam költségvetési-gazdálkodási szerepével kapcsolatos statisztikai adatok alapvetően az államháztartási információs rendszerből származnak. A statisztikai és államháztartási információs rendszer megbízható, jó működésének alapvető szerepe van abban, hogy a kormányzat és szélesebb körben a gazdasági, társadalmi szereplők valós és hiteles információk alapján hozhassák meg döntéseiket, mindez pedig a "jó kormányzás" feltétele. Az ellenőrzés javaslataival hozzájárulhat az említett rendszerek biztonságosabbá tételéhez, végső soron növelheti az államháztartási és statisztikai információk megbízhatóságát, így a gazdasági-társadalmi döntések helyességét. Az ellenőrzés indokoltságát az is alátámasztja, hogy az ÁSZ még nem ellenőrizte átfogóan e rendszereket.

Témasorszám: 20

Az ellenőrzés típusa: rendszerellenőrzés

ÖNKORMÁNYZATI ADÓSSÁGRENDEZÉS ELLENŐRZÉSE

A helyi önkormányzatok adósságrendeziési eljárásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja annak értékelése, hogy az adósságrendeziési eljárások megindítása, lefolytatása szabályszerű volt-e, az önkormányzat gazdálkodása az adósságrendeziési eljárás alatt megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak, az eljárás szereplői – kiemelten a pénzügyi gondnok – a jogszabályokban foglaltak szerint jártak-e el az adósságrendeziés során, a lefolytatott adósságrendeziési eljárások elérték-e a törvényben kitűzött célokat.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az önkormányzati eladósodást 2011-ig csak a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) meghatározott adósság-felvételi korlát szabályozta, a korlát megsértését azonban jogszabályok nem szankcionálták. 2012-től jelentős szigorítás lépett életbe: a korábbi passzív szabályozást a stabilitási törvény hatályba lépésével aktív kontroll váltotta fel, a törvény előírásai alapján az önkormányzatok hitelfelvételei engedélykötelessé váltak. 1996-ban a fenti adósság-felvételi korlát bevezetése mellett az önkormányzatok adósságrendeziésének szabályozására is sor került. Az adósságrendeziési eljárás részben a lakosság védelmét szolgálja azzal, hogy biztosítja a kötelező feladatokhoz való hozzájutást az önkormányzat „csődje” esetén is. Az adósságrendeziést szükségessé tevő problémák speciális pénzügyi elemekkel, a devizaalapú kötvénnyel történő finanszírozás begyűrző hatásaival, valamint az anyagi lehetőségeket meghaladó, túlméretezett fejlesztésekkel, beruházásokkal összefüggő kötelezettségvállalásokkal egészültek ki. A kiváltó okok sokszínűsége mellett közös ismérvként állapítható meg a kellő szakértelem hiánya, a beruházások túlméretezése és a pénzügyi nehézségek szakszerűtlen kezelése.

Az önkormányzati alrendszer az államháztartás része, az önkormányzatok adóssága ebből következően az államadósság részét képezi. Az adósságrendeziésre vonatkozó szabályozás alapjai annak ellenére csaknem 20 éve lényegében változatlanok, hogy az önkormányzatok finanszírozásának, gazdálkodásának keretei jelentős változásokon mentek keresztül. Az adósságrendeziésre vonatkozó jogszabályi környezet felülvizsgálata a 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (Mötv.) szabályozási környezete miatt is indokolt.

Az ellenőrzés alapján megfogalmazott javaslatok közvetlenül segíthetik az ellenőrzött önkormányzatok fizetőképességének helyreállítását. A helyi önkormányzatok adósságrendeziési eljárásának ellenőrzése során tett megállapításaink segítséget nyújthatnak az Országgyűlés törvényhozói munkájában, hozzájárulhatnak az irányítói tevékenység erősítéséhez. Az ellenőrzés ezen felül megerősítheti egy preventív monitoring funkció kialakítását a helyi önkormányzatok fizetéseképtelenségének megelőzése érdekében.

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

A Magyar Nemzeti Bank működése szabályszerűségének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: az MNB alapfeladatai közé nem tartozó tevékenységei és gazdálkodása megfeleléségének értékelése. Ennek keretében az ellenőrzés célja annak értékelése, hogy az MNB irányítási, döntéshozatali és ellenőrzési rendszere szabályozottan és szabályszerűen működött-e; az MNB gazdálkodása és a központi költségvetéssel történő elszámolások megfelelően szabályozottak és szabályszerűek voltak-e; a pénzügyi közvetítőrendszert felügyelő, ellenőrző és szabályozó tevékenysége megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak; az előző ÁSZ ellenőrzés javaslatai hasznosultak-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény (ÁSZ tv.) 5. § (10) bekezdése szerint az Állami Számvevőszék (ÁSZ) ellenőrzi az MNB gazdálkodását és a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvényben foglaltak alapján folytatott, az alapvető feladatok körébe nem tartozó tevékenységét. Évente értékeli az ÁSZ az MNB gazdálkodását, a szabályszerű működés feltételeinek érvényesülését, valamint a központi költségvetéssel összefüggő elszámolásokat. Jelen ellenőrzés annak értékelésére terjed ki, hogy az MNB a jogszabályoknak, az alapító okiratának és a részvényesi jogokat gyakorló (az államháztartásért felelős) nemzetgazdasági miniszter határozatainak megfelelően működik-e, továbbá az ÁSZ az ellenőrzés keretében értékeli az MNB felügyeleti tevékenységét figyelemmel a 2015. I. negyedévében a befektetési szolgáltatók körében bekövetkezett negatív eseményekre.

Az ellenőrzés alapvető hozadéka az ÁSZ törvényi kötelezettségének teljesítésével az Országgyűlés munkájának segítése, az érdekelt intézmények és a szélesebb közvélemény tájékoztatása az ellenőrzött intézmények működésének és feladatellátásának szabályszerűségéről. Az ellenőrzés rámutathat a jogszabályok, a belső szabályozás, a feladatellátás és a szabályszerű működés hiányosságaira, ami segítheti a döntéshozókat az indokolt jogszabály módosításokra, kiegészítésekre vonatkozó javaslatok kidolgozásában. Az ellenőrzésben érintett szervezetek vonatkozásában az ellenőrzés megállapításai és javaslatai hozzájárulhatnak a működés szabályozottságában, a feladatellátás kontrolljai kialakításában esetlegesen fellépő hiányosságok kiküszöböléséhez, a belső szabályzatok és a gyakorlat felülvizsgálatához. A közvélemény számára hiteles információt nyújt az MNB működéséről és gazdálkodásáról, alapfeladatai közé nem sorolt feladatainak ellátásáról, a közpénzekkel való felelős gazdálkodásról, ezzel segítheti az általános szakmai tájékozottság növelését, a szervezetekről kialakított összkép társadalmi kommunikációját. Az ellenőrzés az ÁSZ szervezetén belül az ellenőrzési tapasztalatok gyarapításában, a programok és kommunikációs tervek összeállításában hasznosul, illetve lehetőség nyílik arra, hogy a megállapítások szintetizálásával az ÁSZ a hozzáadott értéket teremtő elemző tevékenységét és tanácsadó szerepét erősítse.

Témasorszám: 22

Az ellenőrzés típusa: teljesítmény-ellenőrzés

Az államháztartás központi alrendszerének adósságát kezelő rendszer ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: az államadósság-kezelési stratégia megalapozottságának és eredményes megvalósításának értékelése, valamint a korábbi ÁSZ ellenőrzési javaslatok hasznosulásának nyomon követése.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Magyarországon az államadóssággal kapcsolatos alapvető fogalmakat és törvényi rendelkezéseket 2011 végéig az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (régí Áht.) tartalmazta. 2012-től két olyan sarkalatos törvény hatályos, amely a költségvetési politikát szabályozza: az Alaptörvény rögzíti az államadósság maximális szintjét („adósság-szabály”), míg a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Gst.) az államadósság fogalmát, leépítésének módját határozza meg.

Az adósság-szabály értelmében – meghatározott kivételes esetektől eltekintve – az államadósság GDP-hez viszonyított mutatójának folyamatos javítását kell biztosítani. Ezen alkotmányos kötelezettség teljesítésében az ÁSZ, mint alkotmányos intézmény és az Országgyűlés legfőbb ellenőrző szerve részt vállal. Ebből a szempontból kiemelt jelentősége van az ÁKK működésének, feladatellátásának, annak, hogy az államadósság finanszírozása milyen költségekkel és kockázatokkal jár. Az államadósság-kezelést eddig az ÁSZ ötévente átfogó ellenőrzéssel értékelte. A legutóbbi, 2012-ben megjelent ÁSZ jelentés (Az államháztartás központi alrendszerének adóssága és éven túli kötelezettségvállalásának ellenőrzése) óta eltelt időszak jelentős változásai indokolják, hogy öt évnél kevesebb idő teljen el a legutóbbi és a soron következő ellenőrzés között.

Az ellenőrzés eredményeképp képet kapunk a központi alrendszer adósságának alakulásáról és az ÁKK szerepéről az adósságfinanszírozás költségeivel, kockázataival összefüggésben, valamint hogy az NGM és különösen az ÁKK tevékenysége adósságkezelés szempontjából mennyire volt eredményes. Az ÁSZ ellenőrzése rávilágíthat a szabályozásból eredő esetleges problémákra, ezáltal hozzájárulhat a szabályozások aktualizálásához és indokolt esetben a területi eltérések kezeléséhez. Az ellenőrzés révén bepillantást nyerhetünk abba is, hogy az NGM tulajdonosi joggyakorlása megfelelő-e és a cégvezető tevékenységének értékelése hozzájárul-e az államadósság-kezelési célok teljesüléséhez.

Az Alaptörvény hatályba lépése óta az államadósság kezelésével kapcsolatos feladatok jelentősége megnőtt, ezzel együtt a társadalom érdeklődése is a téma iránt. Ellenőrzésünkkel bemutatjuk, hogy az ÁKK tevékenysége mennyiben befolyásolhatja az adósság-szabály teljesülését és az államadóssággal kapcsolatos stratégia célok megvalósulását.

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

SZÉN-DIOXID KVÓTA ELLENŐRZÉSE

Szén-dioxid kvótákkal való gazdálkodás ellenőrzése

Az ellenőrzés célja annak értékelése, hogy a kibocsátási egységkereskedelem szabályainak kialakítása, a kibocsátási egységekkel, mint vagyoni értékű joggal való gazdálkodás szabályossága, megfelelése biztosította-e a nemzetgazdasági, társadalmi és környezetvédelmi érdekek érvényesülését.

A teljesítmény-ellenőrzés feltételeinek fennállása esetén az ellenőrzés célja annak értékelése is, hogy az ellenőrzéssel érintett intézmények a szén-dioxid kvóták értékesítésének rendszerével összefüggésben létrehozott célkitűzéseiket elérték-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Elengedhetetlen stratégiai érdek a fenntartható gazdasági növekedés megvalósítása, a klímapolitikai vállalások teljesítését lehetővé tevő, munkahelyeket teremtő és megtartó, az innovációra és kutatásfejlesztésre építő nemzetgazdaság megteremtése. Az ellenőrzés végrehajtása a klímaváltozás, mint minden embert érintő téma jelentősége miatt indokolt. Aktualitást ad az ellenőrzésnek, hogy 2014-ben és 2015-ben módosult a szén-dioxid kvóták kereskedelmének rendszere, jogszabályi és szervezeti feladatváltozások történtek.

Az ellenőrzés eredményeképp a kvótakereskedelmi intézkedések értékelése, a tanulságok összegzése támogathatja a szakpolitikai döntéshozók munkáját a jövőbeni programokat illetően, továbbá az ÁSZ jelentése a kommunikációs csatornákon keresztül hozzájárul a magyar társadalom informálásához a klímaváltozás jelentőségéről, az elérhető forrásokról és a lehetséges intézkedésekről. Az ellenőrzés támpontul szolgálhat a többször bírált klímavédelmi célú támogatási rendszer korszerűsítéséhez, átalakításához, ezáltal az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez.

Az ellenőrzés hasznosulásaként képet kapunk arról, hogy a szén-dioxid kvótákkal való gazdálkodás, illetve a pályázati rendszer működtetése során biztosított-e az átlátható közpénzfelhasználás. További várható hozadékként az ellenőrzés rámutathat arra, hogy az ellenőrzött szervezeteknek mely területeken kell a szakmai együttműködést átalakítani, szorosabbá tenni, illetve az ellenőrzés megállapításai visszajelzést adhatnak arról a jogalkotók és az ellenőrzött szervezetek vezetői számára, hogy mely feladatellátási területek hordoznak kezelendő kockázatokat. Az ÁSZ ellenőrzése továbbá rávilágíthat a szabályozásból eredő esetleges problémákra, ezáltal hozzájárulhat a szabályozások fejlesztéséhez, egységesítéséhez.

Témasorszám: 24

Az ellenőrzés típusa: teljesítmény-ellenőrzés

Közös ellenőrzéssel a versenyképes tudás jobb hasznosulásáért – a diplomás pályakövetés jó gyakorlatainak feltárása

Az ellenőrzés célja elsődlegesen a jó pályakövetési gyakorlatok feltárása; annak számbavétele, hogy milyen tényezők járultak hozzá a pályakövetési rendszerek eredményességének növeléséhez, a rendszerfejlesztések fenntarthatóságát milyen tervezési, koordinációs és monitoring mechanizmusok, jogi, szakmai követelmények biztosítják, a pályakövetési információk többcélú felhasználása hogyan valósul meg, illetve, hogy a felmérések során a migráció nyomon követése miként jelenik meg; továbbá annak feltárása, hogy milyen együttműködési lehetőségek adódnak az európai és tagállami pályakövetési rendszerek fejlesztésével kapcsolatban.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A pályakövetési rendszerek az oktatáspolitikai döntéshozók számára döntéstámogató eszközként szolgálnak, valamint a felsőfokú képzést folytató intézmények számára is visszajelzést adnak a képzés minőségéről, hasznosulásáról, valamint orientálják a pályaválasztásra készülő fiatalokat is. Az uniós tagállamok oktatási teljesítményének összehasonlíthatósága érdekében az EU egységes alapokon nyugvó, összevont statisztikák készítésére alkalmas pályakövetési rendszer létrehozását tűzte ki célul. Jelenleg az egyes országok pályakövetési módszerei meglehetősen heterogének: a skála a teljesen központosított, hivatalos rendszerektől az egyes egyetemek által külön-külön szervezett, eltérő módszerekkel végrehajtott vizsgálatok laza hálójáig terjed.

A pályakövetési és kapcsolódó információs rendszerek fejlesztésére jelentős összegű források álltak rendelkezésre. Magyarországon a törvényi előírások és a felhasznált támogatások ellenére több területen vontatottan halad a megbízható mérést megalapozó adatrendszerek fejlesztése. Az elmúlt időszakban felerősödött a felzárkózó EU tagállamokból a fejlett tagországok felé irányuló szakember elvándorlás. A képzett munkaerő kivándorlása negatívan hathat az anyaország gazdasági kilátásaira, illetve hosszútávon az uniós gazdaság egészére. A folyamatok pontosabb nyomon követése, a beavatkozási lehetőségek feltárása érdekében fontos a pályakövetés monitoring rendszereinek fejlesztése, harmonizációjának erősítése.

A nemzetközi együttműködés indokoltságát támasztják alá a téma kapcsán tett szakértői megállapítások, ajánlások. Az oktatáskutatók szerint szükség van összehasonlítható adatokra, és ezek összegyűjtésének egyetlen módja egy intenzívebb európai együttműködés kialakítása a különböző országok kutatói és intézményei között. A felsőoktatási intézmények összehasonlítását támogató európai pályakövetési megfigyelő rendszer felállítása időszerűvé vált. Egy koordinált nemzetközi ellenőrzés támogathatja a közös problémák megoldását, megkönnyítheti a tapasztalatcserét, továbbá a közös célok irányába mutató stratégiai munka végzésére ösztönözhet.

Az EU Kapcsolattartó Bizottság 2014. október 15-16. között tartott ülésének egyik kiemelt témája volt az uniós számvevőszékek közötti együttműködés megerősítése. Az Europa 2020 Stratégia megvalósításának nyomon követése napirendi pont keretében „Közös ellenőrzéssel a versenyképességet szolgáló tudás jobb hasznosításáért” című előadásában az ÁSZ elnöke felhívta a figyelmet a közös gondolkodás lehetőségeire, amely egy nemzetközi koordinált ellenőrzés keretében is megvalósulhat. A közös ellenőrzésben való részvételi szándékát a román, bolgár, litván és horvát számvevőszék előzetesen jelezte.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése (harmadik szakasz)

Az ellenőrzés célja: annak megítélése, hogy az ellenőrzött intézményre vonatkozó irányító szervei feladatellátás a jogszabályi előírások betartásával történt-e; az intézménynél a belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése szabályszerű volt-e; kialakították-e az erőforrásokkal való szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodáshoz szükséges követelményeket, megvalósították-e azok számonkérését, ellenőrzését; az intézmény pénzügyi és vagyongazdálkodása megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak és belső szabályzatainak; az intézmény átalakításának vagy átszervezésének lebonyolítása szabályszerűen történt-e.

A teljesítmény-ellenőrzés feltételeinek fennállása esetén az ellenőrzés célja annak értékelése is, hogy a gazdálkodás folyamatában a gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi követelmények kialakítása megtörtént-e, azokat működtették-e, a célkitűzéseket elérték-e; a pénzügyi és vagyongazdálkodás folyamataira vonatkozóan a költségvetési szerv belső kontrollrendszerének minőségéről kiadott vezetői nyilatkozatban a költségvetési szerv tevékenységében a hatékonyság, eredményesség, gazdaságosság követelményeinek érvényesítésére vonatkozó nyilatkozat helytálló volt-e.

Külön modul keretében elvégezhető annak értékelése is, hogy az irányítói teljesítményértékelési rendszerek kialakítása és működtetése megfelelő volt-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A közpénzek felhasználásában meghatározó, központi alrendszerbe tartozó intézmények pénzügyi és vagyongazdálkodási tevékenységük és/vagy feladatellátásuk súlya miatt jelentős hatást gyakorolhatnak a költségvetés egyensúlyának fenntartására. Hatással vannak továbbá az állami vagyonnal való gazdálkodás minőségére, a kormányzati (szak)politikák végrehajtására, illetve közfeladat ellátásuk vonatkozásában az állampolgárok életminőségére, jogaik és kötelezettségeik gyakorlására. Indokolt ezért, hogy az ÁSZ ezen intézmények pénzügyi és vagyongazdálkodását, az esetleges átalakulások szabályszerűségét rendszeresen ellenőrizze több évre kiterjedően.

Az ellenőrzések eredményeként nemcsak az ellenőrzött intézmények gazdálkodása javulhat, hanem átfogó képet kaphatunk a központi alrendszerbe tartozó költségvetési szervek gazdálkodásának hiányosságairól, de a jó gyakorlatokról is. Ellenőrzéseivel, javaslataival és megállapításaival az ÁSZ elősegítheti a költségvetési szervek pénzügyi és vagyongazdálkodása szabályozásának javítását és hozzájárulhat az irányítói tevékenység fejlesztéséhez.

Az ellenőrzés eltérő tartalommal és ellenőrzött időszakokkal kerül lefolytatásra, amennyiben azt az egyes területeken beazonosított kockázatok indokolják.

Témasorszám: 26

Az ellenőrzés típusa: megfelelőségi ellenőrzés

ÖNKORMÁNYZATOK BELSŐ KONTROLLRENDSZERE

Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának és működtetésének ellenőrzése (ötödik szakasz)

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy az önkormányzat belső kontrollrendszerének kialakítása, továbbá egyes elemeinek működtetése biztosította-e az önkormányzatnál a közpénzfelhasználás szabályosságát. Az erőforrásokkal való szabályszerű és hatékony gazdálkodáshoz szükséges követelmények érvényesítése, számon kérése, ellenőrzése megtörtént-e az önkormányzatnál. A belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése támogatta-e az integritás szemlélet érvényesülését. Az ellenőrzés során értékeljük a belső kontrollrendszer kialakításának és működtetésének szabályszerűségét. Bemutatjuk azokat a lényeges szabályozási hiányosságokat, amelyek miatt az ellenőrzött kulcskontrollok nem nyújtanak elegendő védelmet a lehetséges hibákkal szemben. Rámutatunk arra, ha a kulcskontrollok valamely hibát nem előznek meg, nem tárnak fel vagy nem javítanak ki, valamint minősítjük működésük megfelelőségét.

Az ellenőrzés időszakát az ÁSZ kettéosztotta a 2014. október 12-i önkormányzati választásokra való tekintettel (2014. január 1 – 2014. október 12., valamint 2014. október 13 - 2015. április 30.).

Egyes, kockázatelemzéssel kiválasztott önkormányzatok ellenőrzése kiegészül külön modul keretében annak értékelésével, hogy az önkormányzat egyes befektetési döntései és azok végrehajtása, elszámolása megfelelt-e a vonatkozó jogszabályoknak és belső szabályozásoknak, a kialakított kontrollrendszer támogatta-e a szabályszerű feladatellátást. A modul ellenőrzésének időtávja módosulhat.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ellenőrzés eredményeképpen a törvényalkotás számára összegzett tapasztalatok állnak rendelkezésre a belső kontrollrendszer önkormányzati területen való kialakításáról, működtetéséről és hatásairól. Az ellenőrzés az ellenőrzött számára visszajelzést ad a belső kontrollrendszer kialakításában és működésében lévő hiányosságokról, javaslataival hozzájárul azok kiküszöböléséhez. Az ellenőrzés megállapításait és javaslatait más szervezetek is hasznosíthatják a rendezett gazdálkodási keretek kialakításához. A társadalom számára jelzi, hogy közpénz nem maradhat ellenőrizetlenül, az ÁSZ értékteremtő rend kialakításához és megőrzéséhez hozzájáruló tevékenysége pozitív hatással lesz a szervezetről kialakított összkép formálásában. A kettéosztott ellenőrzési időszak lehetőséget teremt a 2014. október 12-i önkormányzati választásokat megelőző és követő ciklus belső kontrollrendszere működésének elkülönült értékelésére, valamint a változások nyomon követésére.

A korábbi évek ellenőrzési tapasztalatai alapján fennáll a lehetősége annak, hogy a külső és belső kontroll rendszerek nem működtek minden esetben megfelelően, és az önkormányzatok befektetési döntései, továbbá a döntések végrehajtása és számviteli elszámolása nem voltak teljes mértékben szabályszerűek. Magyarország Alaptörvénye az önkormányzatoktól is elvárja a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvének érvényesítését. A nemzeti vagyronról szóló törvény szerint a nemzeti vagyonnal felelős módon, rendeltetészerűen kell gazdálkodni.

Témasorszám: 27

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Utóellenőrzések

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy az ÁSZ jelentésben foglalt javaslatokra az ellenőrzöttek készítettek-e intézkedési terveket, illetve az ellenőrzött által összeállított és az ÁSZ által elfogadott intézkedési tervben meghatározott feladatokat végrehajtották-e, az ÁSZ elnökének figyelemfelhívására a megfelelő intézkedéseket megtették-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ÁSZ ellenőrzéseiről készített jelentéseiben a hiányosságok megszüntetése és a jogszabályoknak megfelelő gyakorlat megvalósítása érdekében a számvevőszéki jelentés, intézkedést igénylő megállapításai alapján javaslatokat fogalmaz meg az ellenőrzött szervezetek, esetenként az irányító szerv vezetőjének. Az ellenőrzött szervezet vezetője az ÁSZ tv. 33. § (1)-(2) bekezdésében foglaltak alapján a jelentések intézkedést igénylő megállapításaihoz kapcsolódóan köteles intézkedési tervet összeállítani és az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az intézkedési tervben foglalt intézkedések hiányosak, vagy más okból nem elfogadhatók az ÁSZ indoklással és póthatáridő tűzésével visszaküldi azt kijavításra, kiegészítésre az ellenőrzött szerv vezetőjének. Az ÁSZ elnöke az intézkedési terv elfogadásáról szóló tájékoztatásban valamennyi ellenőrzött szervezet vezetőjének figyelmét felhívta arra, hogy az intézkedési tervben foglaltak megvalósítását – az ÁSZ tv. 33. § (7) bekezdésében foglaltak alapján – az ÁSZ utóellenőrzés keretében ellenőrizheti.

Az ellenőrzések hatásának mérésével és értékelésével, a javaslatok megvalósításának nyomon követésével, valamint a célzott utóellenőrzések rendszere kialakításával segíti az ÁSZ az átlátható és elszámoltatható közpénzfelhasználás megteremtését.

Ellenőrzési terveinkben szereplő ellenőrzéseinket követő utóellenőrzéseink mind az ellenőrzött szervezet, mind a társadalom vonatkozásában erősítik az ÁSZ ellenőrzések tekintélyét, fokozzák a fegyelmet és igazolják, hogy lejárt a következmények nélküli ellenőrzések időszaka.

Az utóellenőrzéseket önállóan, vagy ellenőrzéshez kapcsolódóan, annak részeként végezzük.

Témasorszám: 28

Az ellenőrzés típusa: teljesítmény-ellenőrzés

**A turizmusfejlesztési intézkedések ellenőrzése
(párhuzamos ellenőrzés a horvát és a macedón számvevőszékkel)**

Az ellenőrzés célja annak értékelése, hogy a turizmus fejlesztése érdekében tett intézkedések hozzájárultak-e a célok megvalósulásához.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye:

A turizmus a nemzetgazdaság egyik hangsúlyos ágazata, fejlesztéspolitikai szempontból kiemelt jelentőségű. Magyarország hosszú távú versenyképessége a turisztikai szektor által nyújtott szolgáltatásokban is rejlik, a turizmus hozzájárul továbbá az ország gazdasági növekedéséhez. Az országos szintű koncepcionális és stratégiai tervezési dokumentumok kiemelt feladatként fogalmazzák meg a turizmus fejlesztése által elérni kívánt célokat, a fejlesztés fő irányait, valamint a célkitűzések teljesítéséhez szükséges eszközök körét.

A turisztikai szektort érintő tendenciák alakulása szükségessé teszi a turizmust érintő jogi környezet, a turizmus intézményrendszere összehangolt fejlesztését, a marketing tevékenységet érintően aktív eszközök alkalmazását, képzési programok működtetését, az infrastruktúra magasabb szintre emelését.

Az ellenőrzés a turizmusfejlesztési intézkedések értékelésére fókuszál, kiterjed arra, hogy az intézményi és jogszabályi keretek megfelelően támogatják-e a hazai turizmusfejlesztési célok gyakorlati megvalósítását. A fejlesztéspolitikai dokumentumok kapcsán annak értékelése is cél, hogy a turizmus területén megfelelően felmérték-e a stratégiai intézkedések hatását, valamint megfelelő tájékoztatást adtak-e azokról. Az ellenőrzés értékeli továbbá, hogy a turisztikai célú befektetések ösztönzését és az azokra vonatkozó tájékoztatást szolgáló intézkedések támogatják-e a turizmusfejlesztési célok megvalósítását.

Az ellenőrzés alapján a társadalom képet kaphat a turizmus fejlesztését célzó intézkedésekről, a turizmust támogató intézményrendszer működéséről. Az ellenőrzés eredménye a turizmus jogszabályi környezetének továbbfejlesztésére irányuló jogalkotói munkában is hasznosulhat.

II.

TÖRVÉNY SZERINT ÉVES, KÉTÉVES GYAKORISÁGGAL ELVÉGZENDŐ ÉS EGYÉB ESEMÉNYHEZ KÖTÖTT ELLENŐRZÉSEK

Az ellenőrzés típusa: **megfelelőségi ellenőrzés**

2014. ÉVI ZÁRSZÁMADÁS

Magyarország 2014. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak ellenőrzése, hogy a központi költségvetés bevételi és kiadási előirányzatainak végrehajtása megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak, az tartalmaz-e lényeges hibát. Az államháztartás bevételeit a központi költségvetésről szóló törvényben megfogalmazott célokkal összhangban, a közpénzekkel való gazdálkodás jogszabályi követelményeinek megfelelően használták-e fel, a törvényjavaslat valóságghűen mutatja-e be a költségvetés végrehajtására vonatkozó pénzügyi adatokat, információkat; a költségvetés végrehajtásában jog- és hatáskörrel rendelkezők a 2014. évi központi költségvetésben meghatározott pénzügyi keretek között szabályszerűen gazdálkodtak-e a közpénzekkel; a költségvetés végrehajtásáról készített törvényjavaslat tartalma, szerkezete megfelel-e a törvényi előírásoknak; az Alaptörvény és a Stabilitási törvény államadósságra vonatkozó előírásai érvényesültek-e.

Az ellenőrzés kiterjed a 2015. évi költségvetési folyamatok nyomon követésére, kiemelten az államadósság alakulására ható tényezők monitoringjára is.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ÁSZ törvényi kötelezettségének teljesítésével annak elősegítése, hogy az Országgyűlés a zárszámadási törvény elfogadásával kapcsolatban megalapozott döntést hozhasson.

Ellenőrzésünk átfogó és objektív képet ad a 2014. évi zárszámadási törvényjavaslat megfelelőségéről és a törvényjavaslatban szereplő adatok megbízhatóságáról.

Témasorszám: 30

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységek ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak megítélése, hogy az állam tulajdonosi jogait gyakorló szervezetek intézkedései, kontrollkörnyezete, valamint ellenőrzési és kontroll rendszerei biztosították-e a tulajdonosi joggyakorlási feladatok szabályszerű ellátását.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 3. § (4) bekezdése az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással, a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 14. § (1) bekezdése a Nemzeti Földalap feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységek évenkénti ellenőrzését írja elő az Állami Számvevőszék részére.

Ellenőrzésünkkel véleményt formálunk arról, hogy a Magyar Állam tulajdonosi joggyakorlásában érintett szervezetek működése és az állami vagyonnal való gazdálkodása összhangban volt-e az állami vagyonra vonatkozó jogszabályok rendelkezéseivel.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Az időközi választásokra fordított pénzeszközök felhasználásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a helyi nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választására fordított pénzeszközeinek tervezése, felhasználása, elszámolása és annak ellenőrzése szabályszerű volt-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ellenőrzés az időközi választások (illetve megismételt választások) előkészítése és lebonyolítása során igénybe vett pénzeszközök szabályszerű felhasználására fókuszál. Az ellenőrzés eredményeként véleményt formálunk arról, hogy az időközi választások előkészítésénél és lebonyolításánál a központi költségvetésből biztosított pénzeszközök felhasználása az érintett szervezeteknél összhangban volt-e a választási eljárásra vonatkozó jogszabályi környezet rendelkezéseivel, amellyel eleget teszünk a törvényben előírt, Országgyűlés felé teendő tájékoztatási kötelezettségünknek.

Ellenőrzésünkkel véleményt formálunk az időközi választások előkészítése és lebonyolítása során az ellenőrzéssel érintett szervezeteknél felhasznált pénzeszközök jogszabályokban leírtaknak megfelelő tervezéséről, felhasználásáról, elszámolásáról és ellenőrzéséről. Az ellenőrzéssel rámutathatunk az időközi választás előkészítése és lebonyolítása során felhasznált pénzeszközökkel kapcsolatos esetleges szabályozási problémákra, így ellenőrzésünk hozzájárulhat az időközi választások előkészítése és lebonyolítása során felhasznált pénzeszközök feletti kontrollok erősítéséhez. Kapcsolódó megállapításainkkal elősegíthetjük, támogatjuk a jogalkotói és a szabályozói munkát.

Ellenőrzésünk megalapozhatja a joggyakorlásban résztvevő szervezetek tevékenységét szabályozó törvényi előírások, belső szabályzatok, eljárási rendek felülvizsgálatát. Az esetlegesen feltárt szabályozási és kontroll hiányosságok bemutatásával ellenőrzésünk hozzájárul azok kijavításához, valamint közvetetten a választások előkészítése és lebonyolítása során a közpénzek felhasználásával kapcsolatos közbizalom erősítését.

Témasorszám: 32

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

KAMPÁNYPÉNZEK ELLENŐRZÉSE

Az időközi országgyűlési képviselő-választási kampányokra fordított pénzeszközök elszámolásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy az időközi országgyűlési választásokon képviselőnek jutott, valamint az időközi országgyűlési választásokon képviselőnek nem jutott, de más jelölt, vagy jelölő szervezet kérelmére ellenőrzött egyéni jelöltek, továbbá azok jelölő szervezetei betartották-e az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló törvény előírásait.

Ennek keretében ellenőrizni kell: Az időközi országgyűlési választásokon (ideértve azok előírt esetben történő megismétlését is) képviselőnek jutott egyéni jelöltek, továbbá országgyűlési képviselőnek nem jutott, kérelem alapján ellenőrzendő egyéni jelöltek, vagy a 2013. évi LXXXVII. törvény az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló törvény (továbbiakban: Kftv.) 2/A. § (1) bekezdése szerinti lemondás esetén azok jelölő szervezetei a Kftv. 1. §-ban foglaltak szerinti egymillió forint összegű, központi költségvetésből juttatott támogatást a választási kampányidőszakban, a választási kampánytevékenységgel összefüggő dologi kiadások finanszírozására fordították-e. Az időközi országgyűlési választásokon képviselőnek jutott egyéni jelöltek és jelölő szervezeteik jelöltjeikkel együtt, valamint a képviselőnek nem jutott, kérelem alapján ellenőrzendő egyéni jelöltek és jelölő szervezeteik betartották-e a Kftv. 7. § (1) bekezdésében meghatározott, jelöltenkénti ötmillió forint összeghatárt.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: a fentiekben meghatározott előírások betartásának ellenőrzése a Kftv. 8/B. § (1) bekezdésében, valamint a 9. § (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az Állami Számvevőszék feladata. A Kftv. idézett rendelkezései szerint a választásra fordított állami és más pénzeszközök fentiek szerinti felhasználását az Állami Számvevőszék a választást követő egy éven belül a képviselőnek jutott jelöltek és jelölő szervezeteik tekintetében hivatalból, egyéb jelöltek és jelölő szervezeteik tekintetében más jelölt, vagy jelölő szervezet indokolt kérelmére ellenőrzi.

Az ellenőrzést az a garanciális követelmény indokolja, hogy az egyéni jelöltek és jelölő szervezeteik gazdálkodásának törvényességi ellenőrzése biztosított legyen.

Az ellenőrzés típusa: megfelelősségi ellenőrzés

A költségvetési támogatásban részesülő pártok 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése

- 33/1 A Magyar Szocialista Párt 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 33/2 A Jobbik Magyarországért Mozgalom 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 33/3 A Lehet Más a Politika 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 33/4 A Demokratikus Koalíció 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 33/5 Az Együtt – Korszakváltók Pártja 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 33/6 A Magyar Liberális Párt 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 33/7 A Párbeszéd Magyarországért Párt 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a közzétett éves beszámolók a törvényi előírásoknak megfeleltek-e, a könyvvezetés és gazdálkodás során betartották-e a vonatkozó jogszabályi és belső előírásokat; a párt a működéséhez szabályszerűen igénybe vehető forrásokat használt-e fel; az előző ÁSZ ellenőrzés során feltárt hiányosságok megszüntetéséről intézkedett-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 5. § (11) bekezdés a) pontja, valamint a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény 10. § (1) bekezdése alapján a pártok gazdálkodása törvényességének ellenőrzésére az ÁSZ jogosult. Törvényi előírás alapján az ÁSZ két évente ellenőrzi azoknak a pártoknak a gazdálkodását, amelyek rendszeres költségvetési támogatásban részesültek. Az ÁSZ még nem ellenőrizte a Demokratikus Koalíció, az Együtt – Korszakváltók Pártja, a Magyar Liberális Párt, valamint a Párbeszéd Magyarországért gazdálkodásának törvényességét, mivel a felsorolt pártok a 2014. évi OGY választáson elért eredményük alapján 2014-től részesülnek rendszeres költségvetési juttatásban.

A gazdálkodás szabályszerűségének, a felhasznált közpénzek nagyságának bemutatásával a társadalom objektív képet alkothat a pártok működéséről. Az ellenőrzés megállapításai gazdálkodás megfelelőségének bemutatásával elősegíthetik, hogy a törvényalkotók konkrét lépéseket tegyenek a pártok finanszírozására vonatkozó szabályozások megváltoztatása, átláthatóbbá, ellenőrizhetőbbé tétele irányába. Az ellenőrzés rámutat a pártok gazdálkodásával, valamint az állami költségvetésből származó források felhasználásával kapcsolatos jó gyakorlatokra és szabálytalanságokra. A hiányosságok, szabálytalanságok feltárása, az ennek kapcsán megfogalmazott megállapítások elősegíthetik a törvényi rendelkezések megsértésének szankcionálását. Ugyancsak az ellenőrzés hozadékát képezi az előző ÁSZ ellenőrzés felhívásai hasznosulásának értékelése.

Témasorszám: 34

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

A költségvetési támogatásban részesülő pártalapítványok 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése

- 34/1 A Táncsics Mihály Alapítvány 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 34/2 A Gyarapodó Magyarországért Alapítvány 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 34/3 Az Ökopolisz Alapítvány 2013-2014. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy az alapítvány törvényesen gazdálkodott-e; az éves számviteli beszámolók és az alapítvány tevékenységéről szóló éves jelentések a jogszabályi előírásoknak megfeleltek-e; a könyvvezetés és gazdálkodás során a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket és belső előírásokat betartották-e; továbbá az előző ÁSZ ellenőrzés javaslatai alapján készített intézkedési tervben foglalt feladatokat végrehajtották-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A pártok működését segítő tudományos, ismeretterjesztő, kutatási, oktatási tevékenységet végző alapítványokról szóló 2003. évi XLVII. törvény alapján az alapítványok gazdálkodása törvényességének ellenőrzésére az ÁSZ jogosult. Törvényi előírás alapján az ÁSZ két évente ellenőrzi azoknak az alapítványoknak a gazdálkodását, amelyek e törvény szerint költségvetési támogatásban részesültek.

Az ellenőrzés a gazdálkodás szabályszerűségének bemutatásával hozzájárul ahhoz, hogy a társadalom objektív képet alkothasson a pártalapítványok működéséről. Az ellenőrzés eredménye elősegítheti, hogy a jelentésben foglalt megállapítások, következtetések és javaslatok alapján a törvényalkotók konkrét lépéseket tegyenek a pártalapítványok finanszírozására vonatkozó szabályozások megváltoztatása, átláthatóbbá, ellenőrizhetőbbé tétele irányába. Az ellenőrzött szervezetek szintjén a hiányosságok, szabálytalanságok feltárása, az ennek kapcsán megfogalmazott megállapítások elősegíthetik a pártalapítványok szabályszerű gazdálkodását. A gazdálkodás szabályszerűségének bemutatásával az ellenőrzés értékteremtő módon járul hozzá az ÁSZ stratégiai céljainak megvalósításához.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek 2015. évi megosztásáról szóló önkormányzati rendelet felülvizsgálata

Az ellenőrzés célja: a Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek 2015. évi megosztásának, valamint a helyi adózással kapcsolatos kiadások megállapítása, elszámolása szabályszerűségének ellenőrzése.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek körét, valamint a forrásmegosztás szabályait a Fővárosi Önkormányzat és a kerületi önkormányzatok közötti forrásmegosztásról szóló CXXXIII. törvény határozza meg. A törvény előírása alapján a Fővárosi Önkormányzat tárgyévre vonatkozó forrásmegosztási rendeletét az ÁSZ felülvizsgálja. Ha az ÁSZ megállapítja, hogy a Fővárosi Önkormányzat vagy valamely kerületi önkormányzat jogosulatlan forráshoz jutott vagy az őt jogszerűen megillető forrásnál alacsonyabb összegben részesült, ennek mértékével a forrásmegosztási törvény alapján meghatározott, a felülvizsgálat lezárását követő évi forrásmegosztást a fővárosi önkormányzat rendeletében módosítja.

Az ellenőrzés várható hasznosulását négy szinten tervezzük. A törvényalkotás számára tapasztalatok állnak rendelkezésre a forrásmegosztás szabályozásáról, a forrásmegosztási rendelet szabályszerűségéről, következtetés vonható le arra vonatkozóan, hogy indokolt-e jogszabályi módosítás kezdeményezése. Az ellenőrzés az ellenőrzött számára visszajelzést ad a forrásmegosztás végrehajtásának szabályosságáról, javaslataival hozzájárul az esetleges hiányosságok kiküszöböléséhez. A társadalom számára jelzi, hogy a közpénz tervezett megosztása sem maradhat ellenőrizetlenül, az ÁSZ az értékteremtő rend kialakításához és megőrzéséhez hozzájáruló tevékenysége pozitív hatással lesz a szervezetről kialakított összkép formálására. Az ÁSZ szervezetén belül lehetőség nyílik arra, hogy az intézmény erősítse hozzáadott értéket teremtő elemző tevékenységét és tanácsadó szerepét.

